PROGRAMI IN NOVOSTI

ČSOD V PROGRAMIH ZA VRTCE IN ŠOLE

2014/15

**ŠOLA V NARAVI,
PROJEKTNI IN
TEMATSKI TEDNI,
VIKEND PROGRAMI IN
DNEVI DEJAVNOSTI**

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

C Š O D

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Frankopanska 9
1000 Ljubljana
info@csod.si
www.csod.si
+386 1 2348 600

Odgovorna oseba
Alenka Kovšca, direktorica

Avtorji vsebine
Vodje in učitelji domov CŠOD ter učitelji DC

Fotografije
Arhiv domov CŠOD in DC

Posebna izdaja Revije Šola v naravi
ISSN 1855-5772

Naklada
5000

Oblikovanje in tisk
Birografika Bori

Dragi učenci, spoštovani ravnatelji, učitelji, starši!

Pred vami je nova publikacija za šolsko leto 2014/15. Prosimo vas, preglejte jo in se odločite za tisti dom in tisto vsebino, ki najbolje dopolni vaš progam, vaše vsebine, želje, potrebe. Dobrodošli povsod, kamor se boste odločili. Radi vas bomo sprejeli!

ZAKAJ JE CŠOD DOBRA IZBIRA?

- Ker smo kvalitetni in razvojno usmerjeni.
- Ker smo cenovno dostopni.
- Ker se ves čas trudimo uskladiti vaše potrebe in naše možnosti.
- Ker se otroci in učitelji pri nas dobro počutite – to vemo iz vaših izpolnjenih vprašalnikov.

ZAKAJ SMO BILI USPEŠNI?

Ker smo ostali ali postali vaši zvesti partnerji. Številke povedo, da vas je bilo lani še več kot leto poprej in da smo bili zato tudi poslovno uspešni. Poslovni uspeh delimo z vami, saj smo prenovili nekatere domove – Ajdo, Lipo, Peco, Burjo; obnovili smo športno opremo, predvsem smučarsko, in razvili nove programe, ki ste jih z veseljem sprejeli. Tudi izobraževali in usposabljali smo se, zato da bomo z novimi metodami in pristopi še bliže učencem, dijakom, vrtčevskim otrokom in otrokom s posebnimi potrebami.

KAKŠNI SO NAŠI NAČRTI?

Obogatili bomo programe in nagovorili nove ciljne skupine. Še več bomo vložili v kakovostno opremo, da bodo lahko prav vsi učenci deležni radosti na snegu in v naravi. Prav vsakemu otroku bomo lahko zagotovili smučarsko opremo – alpsko ali tekaško, če nas boste le dovolj zgodaj obvestili o potrebah otrok.

Naša pozornost bo usmerjena tudi k nadarjenim učencem. Ponudili bomo inovativne oblike dela. Še bolj bomo strokovni in tehnično opremljeni, saj je naša želja, da bi se učenci ob vstopu v naše prostore začudili in razveselili z besedami: »UAU!«

V programe bomo vpletali še zelene kompetence, zdrav življenjski slog, okoljsko vzgojo, promocijo zdravega načina prehranjevanja v lokalni skupnosti, skrivnosti bivanja, dobre odnose in etično delovanje.

Postati želimo izobraževalno središče za izobraževanje inovativnih pristopov in metod dela na terenu, kar je tudi ena od prioritet EU na področju izobraževanja.

Veseli bomo, če boste z nami sodelovali še naprej! Želimo si vaših pobud in predlogov, da utrdimo vezi in soustvarjamo enega najlepših in nadvse uspešnih projektov v Sloveniji – Centra šolskih in obšolskih dejavnosti.

Prisrčno vabljeni!

Alenka Kovšca, direktorica

VRTEC V NARAVI

Programi so usmerjeni v celostno doživljanje narave. Dejavnosti temeljijo na izkustvenem pristopu. Otroci naravo spoznavajo, odkrivajo in doživljajo z vsemi čutili. Zanimivo razdelane dejavnosti so prepletene z igro. Otroci se navajajo na samostojnost ter razvijajo različne gibalne in socialne spretnosti. Vsebine programa so pestre in vključujejo vseh šest področij kurikuluma vrtca: naravo, gibanje, jezik, umetnost, družbo, matematiko.
Petdnevne ali tridnevne programe za vrtce izvajamo v domovih: **Ajda, Čebelica, Fara, Jurček, Lipa in Medved.**

CŠOD Ajda
- čutila na preži, bosih nog naokrog, gozdna postelja, zvočna karta, živžav
- ko žgolijo ptički, letni časi in ptice, zvočni zemljevid
- medvedka je pičila čebela, prva pomoč za vrtec, gibanje v naravi

- zoper vsako bolezen raste rož'ca, zeliščni vrtiček, zeliščni detektiv

CŠOD Čebelica
- spoznajmo kraj škrata Čateža
- čebelica, panjska končnica, potoček, obisk kmetije
- želvica Pepca, travniški direndaj, naravno glasbilo
- nočni pohod, lov za skritim zakladom
- plezanje po plezalni steni, gibanje v gozdu

CŠOD Fara
- potok Prifarski jarak, življenjska pestrost kostelskega gozda, mladi vremenoslovec, zdrava prehrana, Fara ponoči
- lončarska in likovna delavnica, glasba in zvok, pravljična ura
- spretnostni poligon s skiroji, igrajmo se, hura!, ustvarjamo z gibom in ritmom, štafetne igre, sankanje in igre na snegu, plezanje

CŠOD Lipa
- tek na smučeh, lokostrelstvo, plezanje, lov na lisico, poligon s skiroji, gimnastika v naravi, športne igre: igre brez meja, hokej, mini golf
- mlinčki, splavi, življenje v vodi in ob njej, naravne ovire ob Divjem potoku
- postanimo gozdna bitja, detektiv na sledi v gozdu, začutimo naravo, pastirske igre in glasbila
- ob tabornem ognju, večerni sprehod s petrolejkami, likovna delavnica, živali v domu Lipa
- preproste lutke

CŠOD Jurček
- kraška jama, gozdna učna pot, travniške cvetlice in živali, kmetija, jezero in reka

- veslanje, tek na smučeh, sankanje in igre na snegu, lokostrelstvo, poligon s skiroji, športne igrice, nočni pohod
- izdelki iz papirja in naravnih materialov, izdelava vetrnice, mlinčki
- plesne in družabne igre, eko igre, kviz, pravljična ura v knjižnici

CŠOD Medved
- lepo je v pravljičnem svetu Medvedjega Brda, nepozabna doživetja na travniku in v gozdu
- čarobna dežela škratkov
- gremo doživetjem naproti, telovadnica v naravi je najboljša
- medvedove kulinarične specialitete – peka piškotov
- ustvarjalne delavnice

Trajnostni razvoj: ŽIVIMO ZDRAVO

Projekt **Živimo zdravo** predstavlja bistvo naših vsebin že od vsega začetka delovanja. Vsi domovi imajo v svojih programih vsebine in aktivnosti, ki odražajo odnos do sebe, drugih in narave. Skozi različne vsebine mladim na sistematičen način predstavimo, kako pomembno je prisluhniti sebi in **svojemu telesu, živalskemu in rastlinskemu svetu. Predstavili jim bomo najnovejša spoznanja o prehrani, boleznih, aktivnosti in skrbi za telo.**

Združili bomo znanja o okolju, jim priključili nujnost trajnostnega odnosa do sveta okoli njih in opozorili na pomen njihove aktivne vloge pri tem. To bomo počeli na njim lasten način, z izvirnimi metodami ter uporabnimi znanji in vsebinami, prilagojenimi najnovejšim spoznanjem in raziskavam.

V obliki projektnega oziroma tematskega tedna bomo te vsebine pripravili v domovih **Ajda, Kranjska Gora, Lipa in Planinka.**

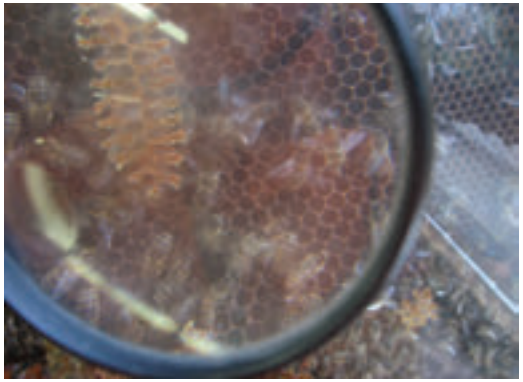
PREHRANA UDELEŽENCEV ŠOLE V NARAVI

Za vse programe šole v naravi CŠOD nudi v lastnih kuhinjah sveže pripravljene obroke hrane v skladu z veljavnimi zdravstveno higienskimi standardi. Kakovostna živila nabavljamo skladno s predpisi, ki veljajo za javne zavode.

Posebno pozornost namenjamo veljavnim smernicam zdrave prehrane, ki so del Zakona o šolski prehrani ; pripravljamo zdrave, pestre in uravnotežene obroke: zajtrke, malice, kosila in večerje. Sadje več vrst je otrokom med bivanjem v naših domovih na voljo preko vsega dne, prav tako pitna voda, manj sladki čaji in sokovi.

V šolskem letu 2014/15 bo CŠOD pričel sodelovati v **spremljevalnih ukrepih EU projekta Shema šolskega sadja in zelenjave**. Vsi domovi bodo za učence, vključene v programe šole v naravi, nudili dodatno sadno zelenjavno malico, ki bo pozitivno učinkovala tako na počutje in védenje udeležencev kot na možnost sodelovanja s pridelovalci lokalnih skupnosti, s ciljem spodbujanja pridelovanja lokalne pridelave sadja in zelenjave kot dejavnika trajnostnega razvoja.

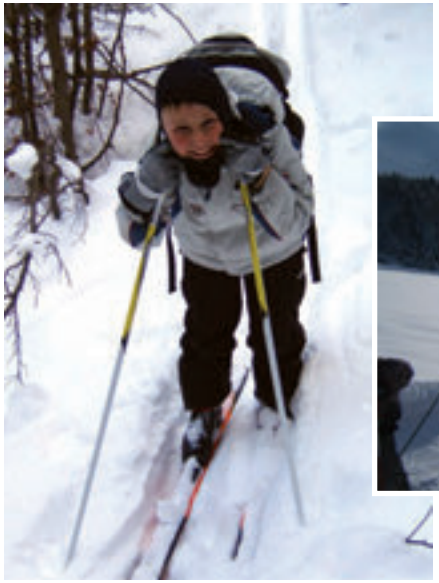

V CŠOD SPODBUJAMO TEKE NA SMUČEH

V CŠOD se zavedamo, da alpsko smučanje postaja za mnoge cenovno zahteven zimski šport. Zato že več let spodbujamo in otrokom privzgajamo alternativno zimsko dejavnost – **hojo in tek na smučeh**, ki postaja tudi v Sloveniji vedno bolj popularna in razširjena.
V vseh domovih je na voljo **celotna oprema za teke na smučeh** (smuči, čevlji, palice) za brezplačno izposojo. V zimskih razmerah je tek na smučeh **v vseh domovih vsaj enkrat na teden**.

V domovih **Kavka, Trilobit in Vojsko** pa lahko izberete tudi **TEČAJ TEKA NA SMUČEH** in učenci bodo na smučeh vsak dan.
Domovi, ki so v bližini smučarskih središč in izvajajo tečaje alpskega smučanja, imajo **za izposojo na voljo alpske smuči in palice**. Smučarske čevlje pa morajo učenci zagotoviti sami.

CŠOD AJDA
Libeliška Gora 34
2372 Libeliče
02 878 40 51
031 607 566
ajda@csod.si

Tematski teden: PRVA POMOČ NA AJDI

Z znanjem prve pomoči rešujemo življenja in zdravje. Ko pride do poškodbe, alergije, nenadne nezavesti, zastoja srca …, je usoda otrok odvisna od ukrepanja učiteljev, vzgojiteljev in tudi sovrstnikov. V takšnih primerih je treba **ukrepati naglo, pravilno in v pravem zaporedju.** Na to temo razpisuje CŠOD Ajda dva programa.

Teden prve pomoči na Ajdi

Namenjen je učencem **8. razreda OŠ** za pridobitev znanj iz poglavij prve pomoči in medsebojno pomoč učencev v luči socializacije pri skupinskem delu učenja prve pomoči.

Poglavja: Splošni napotki za PP, Domača lekarna, Poškodbe kosti in sklepov, Rane in krvavitve, Termične poškodbe, Zadušitve, Ugriznine in piki, Električne poškodbe, Zastrupitve, Nenadna nagla obolenja, Utopitve, Reanimacija

Zdravo in s celo glavo na izlete v naravo

Namenjen je učencem **4., 5., 6., 7., 8. in 9.** razreda OŠ.

Namen tedna je predstaviti **preventivne in varnostne ukrepe** v povezavi s programom naravoslovja in športa, naučiti se **ukrepati ob nevarnostih** v živi in neživi naravi ter izvajati **prvo pomoč pri tipičnih poškodbah** med izvajanjem športnih in naravoslovnih dejavnosti v naravi. Preko diskusije, demonstracije in IKT-tehnologije se seznanijo z osnovnimi pravili, predpisi in postopki ukrepanja pri posameznih vsebinah PP. Znanje prve pomoči uporabijo ob konkretnih primerih v naravi.

Tematski teden: ŽIVIMO ZDRAVO

Narava ponuja neskončne možnosti razvijanja **pozitivne samopodobe** (pozitivnega vrednotenja sebe in drugih). **Gibanje v naravi** in **zdrava uravnotežena prehrana** sta pomembna dejavnika otrokovega odraščanja, saj spodbujata tako telesni kot duševni razvoj otroka.

Zdrava prehrana in gibanje za zdravje

S pomočjo dialoga, IKT-tehnologije in skupinskega dela učenci spoznajo **pomembne hranilne snovi**, jih razvrščajo v prehransko piramido, analizirajo svoje prehranjevalne navade, izdelajo primer zdravega jedilnika za en dan v tednu, ki ga kuharice v domu tudi pripravijo, ogledajo si Črno kuhinjo v Libeličah in spoznajo zdrave domače koroške jedi. **Sami si pripravijo domačo koroško jed – trento**.

Z različnimi antropometričnimi metodami ugotovijo oceno prehranskega statusa, oceno rasti, **oceno telesne sestave in energetskih potreb**. Ugotavljajo odzivanje srčno-žilnega in dihalnega sistema na povečan napor pri športni vadbi, izvajajo različne športne dejavnosti, primerne za letni čas (teki na smučeh, hoja s hoduljami, izleti v naravo v neznano – orientacija v naravi z uporabo GPS, kanuizem, spretnostni poligon).

Edini košček vesolja, ki ga lahko popravim, sem jaz sam (socializacija)

Učenci aktivno sodelujejo pri izvajanju **skupinskih socialnih iger**, preko zgodb, ki jih obkrožajo številne dejavnosti, pridobijo znanja, ki jim pomagajo do boljše samopodobe, samozavesti, sočutja, prijaznosti, odgovornosti, strpnosti. Spoznajo igre naših dedkov in babic in v njih skupinsko aktivno sodelujejo, spoznavajo naravo preko čutil (prehodijo čutno pot, izvedejo slepo stezo, igrajo igro fotografski aparat …), preizkusijo se v orientacijskem pohodu, razvijajo sposobnost za prevzemanje odgovornosti za svoje vedenje.

V prihodnje se bomo absolutno odločili za ponoven obisk. Za vas noben učenec ne predstavlja ovire! Vse je bilo uporabno, koristno, poučno, zabavno. (OŠ Sladki vrh, februar 2014)

CŠOD BOHINJ
Ribčev Laz 63
4265 Bohinjsko Jezero
04 572 41 40
031 607 567
bohinj@csod.si

Na nas je naredil najmočnejši vtis pozitiven odnos do otrok, primerna motivacija učencev za delo. Delavci doma so bili v vsakem trenutku pripravljeni pomagati učencem in učiteljem. (OŠ Polzela, februar 2014)

Dom Bohinj leži **ob Bohinjskem jezeru** v Triglavskem narodnem parku. Okolje daje obilo možnosti za teme z naravovarstvenega področja in ponuja veliko možnosti za različne športne aktivnosti v vseh letnih časih.

Alpsko smučanje je hrbtenica programa pozimi, dodamo pa mu še hojo in tek na smučeh ter učencem in dijakom omogočimo učenje in vadbo v teh športnih panogah.

Učenje tehnike **veslanja v kanujih** in veslanje cele skupine učencev v velikih kanujih je privlačnost v spomladanskem in jesenskem času. **Pohodi** do naravnih znamenitosti, kot so **slap Savica in korita Mostnice,** omogočajo seznanitev z močjo narave in delovanjem ledenikov v geološki preteklosti. Ob tem spoznavamo tudi **zgodovino in kulturo bivanja v Bohinju**. Obiščemo Planšarski muzej in se seznanimo s planšarstvom v preteklosti in sedanjosti. Opomin mladim generacijam so ostanki objektov in spomeniki iz prve svetovne vojne.

Do oddaljenih točk se pripeljemo **s kolesi** in hkrati izpopolnjujemo varno tehniko vožnje s kolesom. Razburljivo pa je **plezanje v naravni steni**, kjer udeleženci spoznajo tehniko plezanja in preženejo strah pred višino na varen način.

CŠOD BREŽENKA
Fiesa 80
6330 Piran
05 674 60 50
031 607 568
brezenka@csod.si

Tematski teden: OB ROBU MORJA

Ciljna skupina: 6. do 9. r. OŠ
Trajanje: petdnevni program
Namen programa je približati učencem zanimivosti naravne in kulturne dediščine najlepšega dela primorske regije, Fiese s širšo okolico. Lokacija doma Breženka v Fiesi je izvrstna, saj njegova lega v neposredni **bližini morja in zavarovanega območja** fieških jezer omogoča varna in poglobljena raziskovanja zanimivosti naravne, morske dediščine tega območja. Proti vzhodu nas pot pripelje do **Strunjanskega krajinskega parka**. Zavarovano naravno območje ponuja strunjanske klifne stene, ki so porasle z bogatim sredozemskim in submediteranskim rastjem, Strunjanske soline, laguno Skjuža in naravni spomenik – rt Ronek. Proti zahodu pa nas pot vodi ob morju do kulturnega spomenika, **mesta Piran**, ki skriva v svojih ulicah in trgih neizmerno število zgodovinskih pripovedk. Neizbežen je tudi ogled akvarija, ki nam razkaže vse morske vrste našega morja.

Vsebinski sklopi tematskega tedna

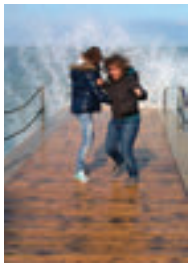
a) **Biološka raznovrstnost in neživi dejavniki okolja**: morska biologija v pršnem, bibavičnem in priobalnem pasu; sredozemsko rastje; fizikalno-kemijske meritve neživih dejavnikov okolja, kot sta voda in zrak, in spremljanje vremenskih dejavnikov.
b) **Kulturna in naravna dediščina**: Piran kot kulturni spomenik; zaščitena življenjska območja: naravni spomenik jezeri v Fiesi; Strunjanski krajinski park, Krajinski park Sečoveljske soline, podvodni naravni rezervat rt Madona.
c) **Gospodarske dejavnosti ob morju**: turizem, solinarstvo, ribištvo in marikultura: športni in gospodarski ribolov; šolkjarstvo; ribogojništvo.
V vse tri sklope so vključene tudi **športne aktivnosti.** Mednje sodi hoja kot osnova gibanja, za večji pozitivni učinek na zdravje pa si pomagamo s palicami za **nordijsko hojo**. S **kanuji** lahko priveslamo do prej omenjenih zavarovanih območij, medtem ko si za bolj oddaljene kraje učenci izberejo vožnjo z ladjico. Ostale vključene športne aktivnosti so še lokostrelstvo, plavanje in razne igre z žogo.

Izvedba tematskega tedna

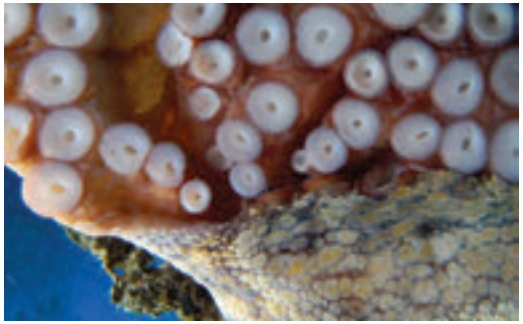
Učenci skozi teden izvajajo različne vsebine, povezovalna tema vseh dejavnosti pa je spoznavanje obmorskega življenjskega prostora na naši obali. Vsi učenci sodelujejo pri vseh dejavnostih, saj le tako lahko pridobijo celostno izkušnjo in izoblikujejo pogled na osrednjo temo našega tedna. Učenci so razdeljeni v skupine (do 6 učencev). Skozi dan in po zaključenih dnevnih dejavnostih si učenci zbirajo ves potreben material za izdelavo zaključnega poročila, ki ga predstavijo v obliki plakatov ali kot elektronsko predstavitev ob koncu tedna.

Najbolj nam je ostalo v spominu bivanje ob morju v jesenskem času in humor posameznih učiteljev. Pohvalimo prijaznost celotne ekipe. (OŠ Toneta Šraja Aljoše, november 2013)

CŠOD BURJA
Seča 152
6320 Portorož
05 677 24 37
031 607 569
burja@csod.si

Projektni teden: MORJE, ALI TE POZNAM …

Ciljna skupina in trajanje: učenci sedmega, osmega in devetega razreda OŠ, lahko tudi dijaki prvih in drugih letnikov srednjih poklicnih in strokovnih šol ter gimnazij
Število učencev/dijakov: največ 50
Trajanje projekta: od ponedeljka do petka

Opredelitev problema
Z morjem se srečujemo navadno poleti, ko se odpravimo na dopust. V tem času si za spoznavanje pomena in vloge morja ne vzamemo prav veliko časa. Tudi »šolske knjige« predstavijo morje v bolj splošnih orisih. Učni načrti učitelju celo dopuščajo, da so vsebine o morju izbirne. Morje predstavlja za Slovenijo in Slovence nepredstavljivo veliko bogastvo, ki se ga v veliki meri sploh ne zavedamo.

Namen projekta in splošni cilji
V projektnem tednu bomo učencem predstavili vsebine, ki odkrivajo morje in z njim povezana znanja z vidika trajnostnega razvoja in ohranjanja življenja na tem področju, tako za rastline, živali kot tudi za ljudi.
SKUPNI SPLOŠNI CILJI PROJEKTA:
Učenci/dijaki bodo z metodo projektnega dela:
- spoznali projektno delo
- aktivno sodelovali v skupini in opravili vnaprej zastavljene naloge
- s svojimi predlogi in novimi idejami konstruktivno bogatili skupinsko delo

- jasno in nazorno pripravili poročilo o svojem delu – projektu
- pridobili nova znanja o morju v kontekstu naravoslovnega, družboslovnega in športnega področja
- znali predstaviti in zagovarjati opravljeno projektno nalogo

Vsebine projekta
Učenci/dijaki bodo vključeni v eno od projektnih skupin:
Gospodarski pomen morja: ribištvo, pomorski promet, turizem
Zaščitena območja ob morju: soline v Strunjanu in v Sečovljah, rt Madona, Fiesa
Razdalje – kako daleč, kako globoko: peš, s kolesom in kanujem
Modra ustvarjalnica: likovno, glasbeno, plesno, fotografsko, pesniško … ustvarjanje ob morju
Prve tri vsebine pripravijo in vodijo učitelji CŠOD, Modro ustvarjalnico pripravijo in vodijo učitelji šole.

Ponovno bi se odločili za obisk vašega doma, saj so pogoji za učenje plavanja idealni. Namestitev v domu je odlična in tu je enkratno osebje. (OŠ Prevole, oktober 2013)

CŠOD ČEBELICA
Dolenja vas pri Čatežu 19
8212 Velika Loka
07 348 90 12
031 607 570
cebelica@csod.si

Tematski in projektni teden: GOZD – PROSTOR DOŽIVETIJ

Ciljna skupina: 1. do 5. razred OŠ
Trajanje: od ponedeljka do petka
Čas izvajanja: od začetka marca do konca novembra
Gozd je življenjski prostor številnih **rastlinskih in živalskih vrst**. Je edinstven in zelo pomemben element pri ohranjanju biotske raznovrstnosti. Je prostor raziskovanja, gospodarjenja, nabiralništva, preživetja, umetniškega navdiha, rekreacije, oddiha in sprostitve. Učenci bodo pri **izkustvenem, raziskovalnem**, projektnem učenju pridobili znanja, veščine in izkušnje trajnostnega ohranjanja gozda kot celostnega ekosistema. Tako bodo **predstave o gozdu** postale jasnejše, izkušnje pa trajnejše. V projektu jim bomo omogočili kritično presojo o lastnostih živih in neživih organizmov v gozdu, o dogodkih in pojavih ter vplivih človeka na gozd in gozda na človeka. Pridobljeno izkustveno znanje bo temelj nadaljnjega zanimanja in razvoja učenčevih naravoslovnih kompetenc. Učenci bodo:

- spoznali gozd kot ekosistem s pestro biotsko raznovrstnostjo
- iskali, popisali in razvrščali gozdne rastline (lišaje, glive, cvetnice, grme, drevesa)
- merili višine in obsege rastlin ter določali njihovo starost

- iskali, evidentirali in razvrščali v sisteme živali v gozdu in gozdnem robu
- opazovali gibanje živali in spoznali njihovo vlogo ter prehranjevanje v gozdu
- s povečali opazovali živali gozdnih tal, lišaje, mahove, glive, rastline
- spoznali sestavo gozdnih tal in raziskali vzorce prsti
- fotografirali živa bitja in nežive elemente gozda
- iskali načine preživetja v gozdu (orientacija, bivakiranje, prehranjevanje)
- spoznavali vpliv človeka na gozd in gozda na človeka
- ustvarjali in izvajali detektivske naloge
- se sproščali in uživali ob gozdnih igrah

Program bomo popestrili:

- s spoznavanjem kraja Čatež in obiskom gozdne poti Zaplaške stezice
- z izdelavo loka in puščice
- s plezanjem po umetni plezalni steni
- z gozdno škratovo zabavo
- s postavljanjem in kurjenjem ognja

Tematski in projektni teden: ŽIVLJENJE ČEBEL IN ČEBELARJENJE

Ciljna skupina: od 1. do 5. razreda OŠ
Trajanje: od ponedeljka do petka
Čas izvajanja: od marca do oktobra
Učenci bodo pridobili temeljno **znanje o čebeli, čebelji družini, življenju čebel in čebelarjenju**. Okolje učilnice čebelnjaka bodo uporabili za izkustveno, spoznavno, opazovalno, ustvarjalno, raziskovalno in kritično učenje. Novo izkustveno znanje o delovanju in vlogi čebele, čebelje družine

in njenega okolja bo učencem omogočilo graditi pozitiven odnos do kulturne in etnološke dediščine. Hkrati jim bo omogočeno razvijanje osebnega in socialnega okolja. Pridobljeno znanje in izkušnje pa bodo predstavljali temelj ustvarjalnega razmišljanja. Učenci bodo:

- spoznali zgradbo telesa, razvoj in razmnoževanje čebel in čebelje družine
- opazovali dogajanje in obnašanje čebel v opazovalnem panju
- izkustveno spoznali učilnico čebelnjak v preteklosti in danes
- poglobili znanje o delu čebelarja, spoznavali čebelarjevo opremo in pripomočke
- spoznali čebelje pridelke in se seznanili z njihovo uporabo v različne namene ter okušali različne vrste medu

- ugotavljali, kako se čebela orientira, se naučili čebelje orientacije
- izvedli čebeljo orientacijsko igro in se igrali različne igre
- preučevali medonosne rastline travnika in gozda
- spoznavali druge medonosne opraševalce
- izdelovali medenjake in pripravili medeni napitek
- poslikali panjske končnice

Program bomo popestrili s:

- spoznavanjem kraja Čatež
- plezanjem po umetni plezalni steni
- streljanjem z lokom
- socialnimi, športnimi igrami in čebeljo zabavo

Vikend projekt: RAZISKOVANJE VODNIH VIROV KRAJA ČATEŽ

Ciljna skupina: 6.–9. razred OŠ, nadarjeni učenci in OIV SŠ
Trajanje: od petka do nedelje
Čas izvajanja: od aprila do novembra
Po krajšem uvodu in pripravah skupin na raziskovalno delo se bodo učenci seznanili s tematskimi področji raziskovanja: orientacijski vidik – določitev lokacij v GIS-sistemu, popis rastlin ob vodnem viru in v njem, določitev FI-KE-parametrov vodnih virov, zgodovinsko-etnološki pomen vodnih virov in vpliv življenja ljudi na vodne vire v kraju Čatež. Oblikovane raziskovalne skupine si bodo za svoje delo pripravile program dela, načrt terenske raziskave, zbrale podatke na terenu, jih analizirale in ovrednotile v rezultatih. V zaključnem delu bodo oblikovane skupine predstavile svoje delo in dosežen cilj ter sooblikovale zaključni cilj projektnega vikenda. Poleg raziskovalnega terenskega dela bodo učenci razvijali ustvarjalni pristop v izražanju umetniškega pogleda na vodne vire v kraju Čatež. Družabni večeri in zanimive športne aktivnosti bodo učencem dobrodošla popestritev.

V spominu nam je najbolj ostalo, kako nam je dež prepeval, lepota v deževnem gozdu, tek po razmočenih blatnih strminah, kako začutimo naravo z vsemi čuti, koprivni bomboni! Ogenj! (OŠ Škofljica, november 2013)

CŠOD FARA
Fara 3
1336 Kostel
01 894 24 18
031 607 571
fara@csod.si

Projektni teden: DIVJIM ZVEREM NA SLEDI – RJAVI MEDVED

Učenec spozna življenjski prostor rjavega medveda, njegove navade in značilnosti. Projekt Rjavi medved izvajamo ne glede na letni čas, glede na letni čas pa lahko izvajanju projekta dodamo specifične aktivnosti (npr. hibernacija, prehranjevanje …).

Starost: 1., 2., 3., 4. razred
Igre vlog: rjavi medved z vidika gozdarjev, naravovarstvenikov, lovcev, kmetov, lokalne skupnosti …
Učenec:

- spozna rjavega medveda
- spozna njegovo življenjsko okolje
- razume nevarnosti ob srečanju z rjavim medvedom in zna odreagirati ob tem
- v gozdu išče sledi medveda in drugih gozdnih živali
- spozna gozd kot življenjski prostor (mahovi, lišaji, podrast, drevesa, talne živali, gozdne živali …)
- spozna potok kot vir vode za rjavega medveda in druge gozdne živali (raziskuje in razume pomen čistosti vode, potok kot vir vode nekoč in danes …)
- spozna, da medved ob nevarnostih zbeži na drevo (se sam preizkusi v plezanju – plezalna stena)
- raziskuje, kako medved ohranja svoj teritorij in kako se v gozdu znajde, se sam orientira in sodeluje v orientacijskem teku
- spozna, kako se medved giblje (medvedji ples – večerna delavnica)
- ustvarja z različnimi materiali na temo medveda (glina, mavec, papir, materiali, nabrani v gozdu … – večerna delavnica)

Hvala za vašo prijaznost, za zanimive vsebine in za vaš vsesplošni trud, da bi naše bivanje bilo nepozabno. Še vas bomo obiskali. (OŠ Dante Alighieri, Izola, oktober 2013)

CŠOD GORENJE
Gorenje pri Zrečah 19
3214 Zreče
03 576 13 33
031 607 572
gorenje@csod.si

Tam, kjer se obrobje panonskega sveta prične dvigati proti vrhovom Pohorja, na nadmorski višini 760 m, leži dom CŠOD Gorenje.
Od tod se nam razprostira prečudovit razgled po Dravinjski dolini vse do Ptujskega polja, Boča in Donačke gore ter do oddaljenega Slemena na sosednjem Hrvaškem. Tu imamo enkratne priložnosti za izvajanje naravoslovnih, družboslovnih in športnih vsebin.
Še posebej smo ponosni na naš **projektni teden: RAZNOLIKOST EKOSISTEMOV**, ki ga s prilagojenimi programi lahko izvajamo od 5. razreda dalje pa vse do srednje šole.
Poleg projektnih tednov pa izvajamo tudi teme, kot so: Lovrenška jezera in visokogorska barja, vode na Pohorju, gozd na Pohorju, zdrava prehrana, zdravilne in porabne rastline, kamnine in prst na Pohorju.
Velik poudarek damo tudi **projektu ŽIVIMO ZDRAVO** in skrbi za svoje telo.
Poleg naravoslovnih vsebin so tu še: kolesarjenje, prosto plezanje, pohodništvo, od družboslovja pa temi stara pohorska hiša in živeli so nekoč.
Izvajamo tudi **pripravo na kolesarski izpit** in vaje za vožnjo na kolesarskem poligonu.
V zimskem času izvajamo zimsko šolo v naravi s tečajem smučanja in teka na smučeh. Začnemo že kar v prvi polovici decembra in potegnemo vse tja do prvega tedna v aprilu.

V letošnjem letu pripravljamo tudi **novosti:** seznanili se bomo s **staro ozkotirno železnico** in železniško postajo, si ogledali spomenik in muzej 100 talcev na Stranicah ter staro žago in kovačijo na vodni pogon.
V pripravi pa imamo tudi projekt orientacije in življenja, ki bo namenjen vsem starostnim skupinam od 7. razreda dalje, ter projekt kolesarjenja kot gibanja in oblike športa v skrbi za svoje telo.

Projektni teden: RAZNOLIKOST EKOSISTEMOV

Ciljna skupina: 5. do 9. razred OŠ, 1. do 3. letnik SŠ
Cilji projektnega tedna:
- udeleženci se seznanijo z različnimi naravnimi in umetnimi ekosistemi v bližini doma Gorenje
- obiščejo zavarovano območje Lovrenških jezer
- raziskujejo, spoznavajo in določajo organizme v različnih okoljih
- ugotavljajo različne abiotske dejavnike v različnih okoljih
- sklepajo o stopnji biološke raznovrstnosti v okolici doma Gorenje
- sklepajo o vplivu človeka na okolje
- se seznanijo z raziskovalnim delom na terenu
- izdelajo poročilo in ga predstavijo

Trajanje: petdnevni program ob bivanju v domu Gorenje
Letni čas izvedbe: september, oktober, april, maj, junij
Vsebinski sklopi:
Raziskovanje in poskusi
Evolucija
Ekologija
Teme:
Splošno o Pohorju
Gozd v nižjih predelih Pohorja
Zavarovano območje Lovrenških jezer
Travnik in visokodebelni sadovnjak
Zdravilne rastline in uporabne rastline
Potok

Ponovno bi se odločili za obisk vašega doma zaradi dobrega počutja, bližine naše šole, ustreznega programa, možnosti uporabe športne dvorane, profesionalnosti celotne ekipe. (PŠ Toneta Čufarja Maribor, november 2013)

CŠOD JURČEK
Cesta na stadion 5
1330 Kočevje
01 893 10 30
031 607 573
jurcek@csod.si

Projektni teden: RASTEM S KNJIGO

Ciljna skupina: vrtci in 1. razred OŠ
Trajanje projekta: tridnevni program (vsebine projekta se dopolnijo in popestrijo s športnimi in gibalnimi dejavnostmi)

Primeri dejavnosti za uresničitev ciljev
Učenec:
1. samostojno ustvarja knjigo, slikanico
2. sodeluje v različnih družabnih in didaktičnih igrah, ki spodbujajo bogatenje besednega zaklada, obnavljanje in izmišljanje zgodb
3. igra se z glasovi in črkami
4. spoznava pisni jezik in njegovo vlogo
5. spozna papir in sodeluje pri recikliranju starega papirja
6. sodeluje v komunikaciji v manjših skupinah ali v parih
7. posluša pravljice, zgodbice, uganke, pesmice
8. v simbolni igri in igri vlog posnema in igra osebe, živali, predmete
9. posluša odraslega in otroka, posluša avdio in gleda video gradivo z raznovrstnimi literarnimi besedili, tudi iz aktualne otroške kulture
10. samostojno pripoveduje zgodbice, jih obnavlja in si izmišljuje svoje
11. obišče Knjižnico Kočevje

Projektni teden: DIVJIM ZVEREM NA SLEDI – RJAVI MEDVED

Učenec spozna življenjski prostor rjavega medveda, njegove navade in značilnosti. Projekt Rjavi medved izvajamo vse leto, glede na letni čas pa lahko izvajanju projekta dodamo specifične aktivnosti (npr. hibernacija, prehranjevanje …).

Starost: 1., 2., 3., 4. razred
Igre vlog: rjavi medved z vidika gozdarjev, naravovarstvenikov, lovcev, kmetov, lokalne skupnosti …
Učenec:
- spozna rjavega medveda
- spozna njegovo življenjsko okolje
- razume nevarnosti ob srečanju z rjavim medvedom in zna odreagirati ob tem
- v gozdu išče sledi medveda in drugih gozdnih živali
- spozna gozd kot življenjski prostor (mahovi, lišaji, podrast, drevesa, talne živali, gozdne živali …)
- spozna potok kot vir vode za rjavega medveda in druge gozdne živali (raziskuje in razume pomen čistosti vode, potok kot vir vode nekoč in danes …)

Še se bomo vračali zaradi kvalitetnega dela, strokovnega kadra, prijaznosti in domačnosti. (OŠ dr. Ivana Korošca Borovnica, september 2013)

CŠOD KAVKA
Livške Ravne 9
5222 Kobarid
05 384 40 20
031 607 574
kavka@csod.si

Projektni in tematski teden: POSOČJE

Posočje s svojo **bogato zgodovino, kulinariko, naravoslovnimi in geografskimi** posebnostmi ter športnimi aktivnostmi ponuja številne možnosti za izvedbo projektnega tedna. Tolminski punt, soška fronta in blokovska delitev sveta so tod pustili globoke sledi.
Pri nas iščemo odgovore na vprašanja, ki se dotikajo naravnih in kulturnih značilnosti tega dela Evrope:

- naravne in kulturne značilnosti in posebnosti Posočja in Benečije
- kulinarika: mleko in mlekarstvo, zdravilna zelišča in zdrava prehrana
- soška fronta na Kolovratu in v Kobaridu
- lutke in lutkarstvo povezujejo literaturo, glasbo, fotografijo …

- Simon Gregorčič in Ivan Volarič - Feo sta v svojih delih »videla« prihodnost
- presežniki v Posočju
- povezanost Benečije na italijanski strani in Posočja na naši strani meje
- športi in uspehi športnikov iz Posočja

Projektni teden: MEJE

Meja, mejno, obmejno, brezmejno. CŠOD Kavka stoji v Posočju, **na meji z Italijo**. Tu poteka **meja med alpskim in predalpskim** svetom, meja **med Srednjo in Južno Evropo**. Tu je meja med rastlinstvom **Mediterana in Alp**. Smo na meji med italijanskim in slovenskim jezikom.
Kolovrat kot greben, po katerem poteka državna meja, je z vidika zgodovine, rastlinstva, živalstva, geografije, politike in športa pojem, ki nam ponuja široko razlago pojma meja.
Meje imajo pomembno vlogo v vsakdanjem življenju. **Meje je mogoče presegati, prestopiti in kršiti**. V Posočju športniki iščejo meje svojih sposobnosti.

Posebej bi pohvalili v programu z zgodovino povezane vsebine Kolovrat in Topolovo, največji vtis pa je na nas naredil razgled s Kuka. (OŠ Starše, september 2013)

CŠOD KRANJSKA GORA
Vitranška 9
4280 Kranjska Gora
04 588 15 84
031 607 575
krgora@csod.si

Programi v CŠOD Kranjska Gora so usmerjeni v spoznavanje in raziskovanje neokrnjene narave **Triglavskega narodnega parka** in njegove neposredne bližine, v spoznavanje pomena **voda in ohranjanja mokrišč** za preživetje človeka, v spoznavanje in raziskovanje bogate **kulturne dediščine** kraja in Zgornjesavske doline ter v navajanje učencev na pomen ohranjanja dobrega fizičnega in duševnega zdravja. V tedenski program so vključene tudi različne športne dejavnosti, ki jih nudi Kranjska Gora in njena okolica.

Naš cilj pri izvedbi programov šole v naravi je uporabljati sodobne pristope, zato učence navajamo k samostojnemu, aktivnemu in fleksibilnemu načinu dela in tako ustvarjamo pogoje za njihovo vseživljenjsko učenje. Vse vsebine, ki jih izvajamo, so usklajene z učnimi načrti osnovne in srednjih šol. Šole lahko poleg že znanih naravoslovnih in športnih tednov v CŠOD Kranjska Gora izbirate tudi med tremi tematsko različnimi, izjemno kvalitetno pripravljenimi in izpeljanimi projektnimi tedni.

PROJEKTNI TEDNI
Naravna in kulturna dediščina Zgornjesavske doline

Teden je namenjen učencem od 7. do 9. razreda osnovne šole. V petdnevnem programu učenci spoznavajo pomen ohranjanja naravne in kulturne dediščine nasploh ter raziskujejo dediščino Triglavskega narodnega parka, Kranjske Gore ter njene okolice.

Voda, te dovolj poznam?

Kot projektni način dela je program namenjen učencem od 7. do 9. razreda, kot tematski teden pa ga izvajamo za učence 5. in 6. razreda osnovne šole. V petdnevnem programu učenci spoznavajo in raziskujejo, kako pomemben dejavnik pri mnogih procesih v naravi je voda in da je potrebna za preživetje vseh živih organizmov, ter ozaveščajo varovalni odnos do obnovljivih naravnih virov.

Zdravo življenje

Program je primeren za učence od 7. do 9. razreda osnovne in od 1. do 4. letnika srednje šole. V petdnevnem programu učenci in dijaki raziskujejo pomen dobrega fizičnega in duševnega zdravja kot vira zase, za svojo družino, za ožje socialno okolje in za družbo kot celoto ter pridobivajo znanje, spretnosti in sposobnosti, kako tako zdravje doseči in ohranjati.

Posebno močan vtis so na nas naredili lepota Kranjske Gore, svež zrak, dobra hrana, čistoča doma, dobra organizacija, pozitivna komunikacija. (OŠ PP Muta, oktober 2013)

CŠOD LIPA
Črmošnjice 27
8333 Semič
07 306 76 08
031 607 576
lipa@csod.si

V CŠOD Lipa, v Črmošnjicah, na robu mirne vasice, ob cesti Novo mesto–Dolenjske Toplice–Črnomelj, nudimo kvalitetno namestitev in program šole v naravi že sedemnajsto leto.

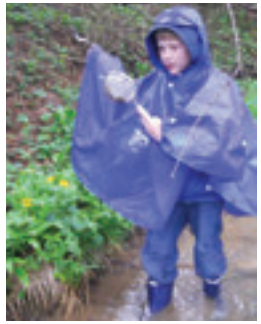
Naše posebnosti:

- ob **vznožju Kočevskega roga** raziskujemo gozd, peš se odpravimo na Topli vrh, Brezovico ali do smučišča Bela
- v globeli na vzhodni strani vasi se v brzicah in slapih peni Divji potok; odpravimo se po učni poti na raziskovanje in nepozabna doživetja, v mirnejšem delu potoka pa **postavljamo mlinčke, spuščamo splave** in raziskujemo
- dom nudi tekaško opremo in program **teka na smučeh** za učence od 1.–5. razreda
- v domu ohranjamo belokranjsko izročilo, zaplešemo **belokranjsko kolo**, spomladi izdelujemo **pastirska glasbila** in se igramo pastirske igre
- **projektni teden Obnovljivi viri energije** izvajamo za učence 4. in 5. razreda; učenec sestavlja različne modele za izkoriščanje energije vode, vetra in sonca, opravlja meritve, obdeluje podatke ter ugotavlja prednosti in slabosti
- **projektni teden Gozd** – gozd objema Črmošnjiško dolino; učenci 3. in 4. razreda ga lahko spoznavajo projektno, poleg klasičnih vsebin ekologije gozda, gibanja in orientacije v naravi so vključeni tudi ljudsko izročilo, pravljični svet in likovno ustvarjanje

- **v tematskem tednu Živimo zdravo – v naravo** se učenci od 3. do 6. razreda urijo v taborniških veščinah in orientaciji, si izdelajo igre iz naravnih materialov in se preizkusijo v različnih veščinah; učenci 5. in 6. razreda se odpravijo na celodnevni izlet s kolesom in peš, orientirajo se tudi že z GPS-om
- **Vrtec v naravi** (vsebine ob bistrem potočku ali v bližnjem gozdu, mali športniki, pozimi lahko tudi na tekaških ali alpskih smučeh)
- ob domu so večje igralne površine za prosti čas in za izvajanje učnih ur (asfaltno igrišče, igrišče na mivki, mini golf, peskovnik, igrala, kurišče, lokostrelsko strelišče, plezalna stena)

- **Vikend za nadarjene** za učence od 5. do 9. razreda, **projektni teden Obnovljivi viri energije**

Vse je bilo pripravljeno in izvedeno metodično in didaktično ustrezno. Posebej bi pohvalili izkustveno učenje – praktične aktivnosti v naravi in urejenost učne poti ob Divjem potoku. (OŠ A. T. Linharta Radovljica, januar 2014)

CŠOD MEDVED
Medvedje Brdo 13
1373 Rovte
01 750 13 99
031 607 577
medved@csod.si

Projektni vikend: ASTRONOMIJA

Starost: 6.–9. razred OŠ, program za nadarjene učence
Trajanje: od petka do nedelje
Medvedje Brdo je odlična točka za opazovanje nočnega neba, saj je tu majhno svetlobno onesnaženje. Tu se zdijo zvezde zelo blizu. Nočno nebo opazujemo na velikem igrišču pred domom. Za opazovanje neba imamo vso potrebno opremo (**teleskope, daljnoglede**).
Delo učencev temelji na projektnem učnem delu. Uvodoma se bodo učenci na podlagi zanimanja za določene probleme razvrstili v skupine. Zastavili si bodo raziskovalne probleme. **Vsaka skupina bo imela učitelja mentorja.** Učitelji doma Medved bodo pokrivali naravoslovje, biologijo, športno vzgojo, geografijo, zgodovino, tehniko in tehnologijo ter likovno vzgojo, učitelji iz šole pa slovenščino, fiziko, matematiko, glasbo in tuji jezik. Učenci in mentorji bodo pregledali in izbrali literaturo ter poiskali cilje za rešitev raziskovalnega problema. Skozi učni proces bo skupina učencev dosegla zastavljene cilje. Rezultate bodo predstavili ostalim učencem v drugih skupinah.

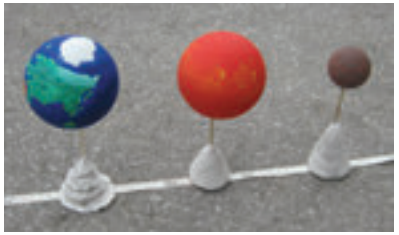

Za kvalitetnejšo izvedbo projektnega vikenda prosimo za pomoč navdušenega učitelja fizike in matematike iz šole.
Učenci bodo imeli možnost obravnavati naslednje teme:

- **vrste objektov v vesolju**, njihove oddaljenosti in velikosti: od Zemlje in teles v Sončevem sistemu preko zvezd do drugih galaksij – izvaja učitelj fizike ali matematike iz šole, ki pripelje učence
- **orientacija po nebu**: vzhajanje in zahajanje zvezd, navidezno gibanje Sonca in teles Sončevega sistema, kako to vidimo na različnih mestih na Zemlji in kako bi to videli iz vesolja
- **gradniki Sončevega sistema**, primerjava z Zemljo
- **opazovanja s teleskopom** – različni pogledi skozi teleskop in kako si ustvarimo predstavo o opazovanem objektu
- **astronomska opazovanja** Lune, Sonca in planetov, pogledi na zvezde in gruče zvezd – kako lahko primerjamo ta opazovanja z opazovanjem Sonca

Posebej bi pohvalili raziskovanje in doživljanje gozda ter teme o energiji in orientaciji – pohod. Najbolj nam je ostalo v spominu: lega doma, urejenost doma, prijaznost osebja, velika fleksibilnost. (OŠ Franca Rozmana Staneta, november 2013)

CŠOD PECA
Breg 13
2392 Mežica
02 823 61 84
031 342 901
peca@csod.si

NOVE PUSTOLOVŠČINE AKTIVNEGA RAZISKOVANJA

V CŠOD Peca se odvijajo nove pustolovščine aktivnega raziskovanja narave, ki učence povezujejo, spodbujajo občutek solidarnosti in pripadnosti skupini ter vplivajo na razvoj ustvarjalnosti.

DISK GOLF (novost v Sloveniji)

Disk golf je igra, podobna tradicionalnemu golfu, pri kateri namesto udarjanja žogice s palico v luknjo mečemo disk v posebej oblikovano košaro z verigami ali preprosto v koš. Cilj igre je isti, končati progo v naravi s čim manj udarci oziroma meti. »*Z diskom v naravo*« je koncept, ki je na svojstven način združil in povezal modernega človeka z naravo. Ponuja priložnost aktivnega in zdravega načina preživljanja prostega časa vsakemu posamezniku ali skupini.

KDOR IŠČE, TA NAJDE – PECAKEČING

Pecakečing je igra lova na zaklade, ki z uporabo kombinacije orientacijskih tehničnih pripomočkov, zemljevida, kompasa in GPS-naprave hkrati, vodi udeležence do zanimivih ugank, preizkušenj in skritih predmetov. Je nepozabna pustolovščina s timskim reševanjem atraktivnih orientacijskih nalog.

GEOLOŠKO-ETNOLOŠKA POT

Dom Peca leži v osrčju Geoparka Karavanke, ki je marca 2013 postal del evropske (EGN) in globalne (GGN) mreže geoparkov pod okriljem organizacije Unesco. Za boljše poznavanje geologije ponuja naslednje aktivnosti:

- geološke delavnice (Geoteden, Geodan)
- ogled etnološko-geološke učne poti Mežica
- obisk geološke info točke
- ogled podzemlja Pece (s kolesi ali vlakom)
- ogled doživljajskega parka (dinozavri …)

V sklopu geologije se lahko izpelje tudi projektni teden GEOTEDEN.

KRALJ MATJAŽ IN KOROŠKE PRIPOVEDKE

Zanimive lesene skulpture (visoke 1,5 m), postavljene pred domom Peca, učence popeljejo v svet Kralja Matjaža in koroških pripovedk Vinka Möderndorferja. Spoznajo koroško kulturno in etnološko dediščino ter koroške zgodovinske junake.

KO NAM PRETI NEVARNOST

Ujme in naravne nesreče postajajo del našega vsakdana. Učence skušamo ozavestiti o nujnosti trajnega razvoja in razumevanja družbene in lastne odgovornosti za prihodnost ekosistemov in biosfere:

- spoznajo vrste nesreč
- znajo uporabiti zaščitno in reševalno orodje
- se naučijo ukrepov za reševanje
- spoznajo načine varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in delovanje reševalnih služb (VPNDN)
- spoznajo osnove prve pomoči

Posebej bi pohvalili moderne športne igre: GPS, disk golf, zelo sproščen, profesionalen odnos zaposlenih, res izvrstno kuhinjo; predlagamo medaljo kuharici, pohvalili bi tudi, da VZGAJATE in ne samo učite. (OŠ Tržišče, november 2013)

CŠOD PLANICA

Rateče 167
4283 Rateče – Planica
04 588 45 76
051 634 697
planica@csod.si

CŠOD dom Planica leži v idiličnem okolju alpske narave. Obdan je z visokimi vršaci in odprt proti tromeji, ki simbolično predstavlja **stik različnih kultur, jezikov, navad in običajev**.
V okolico so vpeti tudi programi šole v naravi, ki se izvajajo v Planici. Poudarek je na **gibanju v naravnem okolju**, pri čemer vključujemo alpsko smučanje, tek na smučeh, nordijsko hojo, sankanje, pohodništvo, kolesarjenje, terensko rolkanje, pohodništvo, plezanje ter vsebine z naravoslovnega in družboslovnega področja. Močan poudarek namenjamo interdisciplinarnemu obravnavanju pokrajine in problemov v njej. Na razpolago imamo tudi telovadnico in zunanja športna igrišča. Posebno mesto v naši ponudbi zajema **zgodovina smučarskih skokov in poletov**, ki imajo v Planici posebno mesto.
V zimskem času naša ponudba temelji na **alpskem in nordijskem smučanjem**. V zadnjem času je vse bolj popularen tek na smučeh, za izvedbo katerega so v Planici idealni pogoji. Obstaja tudi možnost, da se vsebine alpskega smučanja kombinirajo s tekom na smučeh. To je še posebno pomembno s stroškovnega vidika, saj ponujamo v izposojo opremo za tek na smučeh. Na tak način se v zimsko šolo v naravo lahko vključijo tudi otroci, ki nimajo materialnih možnosti za alpsko smučanje, posledično se lahko večji poudarek posveti socialnemu vidiku šole v naravi.

Novosti v programu:
- geografske značilnosti Planice in okolice
- zgodovina gorništva
- potopisna predavanja

Dnevi dejavnosti
CŠOD Planica izvaja tudi dneve dejavnosti (zimske in poletne športne dneve, tehniške dneve, naravoslovne dneve). Izvajamo jih ob ponedeljkih in petkih, v času planiških skokov pa od ponedeljka do četrtka. Organiziramo jih lahko v dopoldanskem ali popoldanskem času.

CŠOD Planica je zelo primeren za učenje smučanja, pogoji so odlični, urejene tekaške proge, skakalnice, okolica, narava. Ponovno bi se vrnili zaradi učiteljev in lokacije. (OŠ Fara, marec 2014)

CŠOD PLANINKA
Slivniško Pohorje 39
2208 Pohorje
02 603 24 21
031 607 578
planinka@csod.si

Projektni teden: ŽIVIMO ZDRAVO

Starost: 4.–9. razred OŠ in SŠ
Zdravje in z njim povezana **kvaliteta življenja** prispevata k razvoju in napredku celotne družbe. Številne raziskave potrjujejo, da zdravje ni povezano le z biološkimi dejavniki, kot so spol, starost, dednost …, temveč nanj pomembno vplivajo še zdrav življenjski slog, delovne in okoljske razmere, pa tudi socialno-ekonomske in družbene razmere. Od naštetih dejavnikov najlažje vplivamo na življenjski slog, ki vključuje predvsem skrb za primerno in ustrezno gibanje, prehrano, sprostitev, higieno, zdravo okolje …
Osnovni namen projekta je pritegniti čim širšo populacijo otrok in mladostnikov k **aktivni skrbi in odgovornosti za lastno zdravje**, torej k odločitvi za zdrav življenjski slog. Zato v okviru tega projekta ponujamo izvedbo naslednjih vsebin:

- gibanje (raznovrstne športne aktivnosti v naravi)
- prehrana (živa hrana, načini prehranjevanja, prehranjevalne verige …)
- sprostitev (sprostitvene tehnike, umirjanje s pozornostjo …)

Projektni teden: ORIENTACIJA

Starost: 4.–9. razred OŠ in SŠ
Orientirati se pomeni najti svoj položaj v prostoru. In zakaj je to pomembno? Če vemo, kje smo, vemo tudi, **kako priti do cilja**.
Do cilja lahko pridemo tudi, če ne vemo, kje smo, in ne poznamo kraja, kjer smo se znašli.
Takrat nam pomagajo znanje, zemljevid in zmožnost orientiranja. Prednost šole v naravi je, da se pravi loma **dogaja v naravi**. To pa je tudi najprimernejši prostor za učenje orientacije. Dejavnosti, prisotne v orientaciji, so **v tesni povezavi** z določenimi učnimi predmeti, predvsem s športno vzgojo (fizična aktivnost, igra, aktivnosti v naravi), geografijo (uporaba geografskih kart, tehnika orientacije na terenu, poznavanje in razumevanje prostora okoli sebe, geografija okolja), matematiko (merila, meritve prostora, matematični problemi v dejanskih okoliščinah), likovno vzgojo (risanje preprostih kart) in slovenskim jezikom (govor in poslušanje, pisanje).

ROLANJE

Starost: 4.–9. razred OŠ
Rolanje je izjemno zabaven, sproščujoč in zdrav šport, ki **krepi mišice** in pomaga pri razvijanju **vzdržljivosti** in funkcionalnih sposobnosti organizma, saj vpliva predvsem na **razvoj ravnotežja**, ki je ena od osnovnih motoričnih sposobnosti in ima pozitiven učinek na učenje drugi športov (drsanje, smučanje, kolesarjenje …). Bistvo rolanja je ohranjanje dinamičnega ravnotežnega položaja na eni nogi, s katere prenašamo težo na drugo. Ker sodelujejo tudi roke, je v gibanju celo telo, kar ima ugoden vpliv na naše zdravje.

Ponovno bi se odločili za obisk Planinke, zato ker so učenci dopolnili znanje in vsebine, ki jih v šoli ne morejo osvojiti na tak način. Pogoji za izvajanje šole v naravi so idealni. (OŠ Miklavž pri Ormožu, september 2013)

CŠOD RADENCI
Gorenji Radenci 1a
8342 Stari trg ob Kolpi
01 894 38 20
031 684 805
radenci@csod.si

Vas Radenci, v kateri je naš dom, leži v dolini Kolpe sredi polj, travnikov in vinogradov. Nad njo se dviguje impozantna Velika stena, kamor redno odhajamo na **planinske pohode**. Pod vasjo pa teče naša lepotica **Kolpa**, ki daje našemu centru še poseben pomen. Raziskovanje vodnega dna in nabiranje živalic je vedno zanimivo opravilo. **Kanuizem in kajakaštvo** sta dejavnosti, ki ju izvajamo redno, če nam je le vreme naklonjeno. V toplih mesecih pa se tudi okopamo in igramo različne igre v vodi in na bregu.
Poleg vseh teh dejavnosti izvajamo tudi kolesarstvo, lokostrelstvo, plezanje po umetni steni in aktivnosti preživetja v naravi. Gozd v spodnjem kanjonu, travnik ob reki, vinograd v Radencih, živali in rastline v gozdu ter jama Kobiljača pa so naravoslovne teme, ki jih šole najraje izberejo.
V naravnem učno-vzgojnem procesu nam pomagajo tudi hišne živali. Hrčki, skakači in morski prašiček so deležni nežnosti in ljubkovanja, kača in pajek pa poskrbita za malo adrenalina. Z njuno predstavitvijo marsikomu pomagamo, da se znebi strahov, ki so pri učencih široko prisotni.
Velik poudarek dajemo v naši programski ponudbi kulturni dediščini, saj **ima Bela krajina bogato tradicij**o: vse od vaške arhitekture pa do ljudskih noš, plesov, šeg in navad. Praktično se preskusimo v **izdelovanju belokranjskih pisanic**, belokranjskih vezenin in peki belokranjske pogače.

Projektni teden: KULTURNA DEDIŠČINA BELE KRAJINE (S PLESI)

Starost: 9. razred OŠ in srednje šole
Učenci pet dni aktivno raziskujejo kulturno dediščino Poljanske doline v Beli krajini.
Učenci so razdeljeni v manjše skupine glede na interese, odpravijo se na teren, kjer vsaka skupina s pomočjo intervjujev, anket in opazovanj (pripovedovanje domačinov, fotografiranje, snemanje …) pridobi informacije o svoji izbrani temi. Temo

si vsaka skupina izbere izmed ponujenih tem ali pa predlaga svojo. Rezultate raziskav dopolnijo z izsledki iz predložene literature in po potrebi s samostojno najdenimi informacijami z interneta. Svoje ugotovitve strnejo v končni izdelek, ki ga plenarno predstavijo – multimedijsko ali s pomočjo plakata ali drugega izdelka.

Terensko delo je vezano na vremenske razmere. Če dežuje ali sneži, se izvaja v okolici doma – v vasi Radenci, v lepšem vremenu pa lahko raziskovanje poteka v sosednjih naseljih (Sodevci, Stari trg, deloma tudi Dol in Breg). Delavnice in obdelava podatkov se izvajajo v domu.

Vse je bilo primerno in skrbno pripravljeno in izpeljano. Najmočnejši vtis je naredil pohod do jame, priprava ognja in pečenje hrane. Kača in pajek. (OŠ, Večstopenjska šola Občine, februar 2014)

CŠOD RAK
Rakov Škocjan 2
1380 Cerknica
01 709 3461
031 607 579
rak@csod.si

Rakov Škocjan je znan po izjemnih kraških posebnostih: naravni mostovi, ponikalnice, izvirne in ponorne kraške jame ... Zaradi zakraselih apnenčastih tal ni površinskih voda in studencev, ker voda kljub obilnim padavinam ne ostane na površju, ampak ponikne v kraško podzemlje. Edina izjema je rečica Rak, ki dobiva vodo pod zemljo iz Cerkniškega jezera in Javornikov in jo po kratkem površinskem teku spet prepusti kraškemu podzemlju.
Dom obdajajo obsežni jelovo-bukovi gozdovi. Poleg običajnih gozdnih živali so se tu ohranili nekateri redki in ogroženi veliki sesalci (rjavi medved, volk, ris, divja mačka). Prisotnost teh živali ugotavljamo z raziskovanjem njihovih sledi.
Program šole v naravi v domu Rak temelji na spoznavanju kraških pojavov, gozda, njegovih prebivalcev in življenja v podzemnih jamah. Na razpolago so avdio-vizualna sredstva in učila. Bogata izbira športnih rekvizitov omogoča številne dejavnosti: kolesarjenje, lokostrelstvo, jamsko plezanje, vožnjo s kanuji, namizni tenis in igre z žogo.
Program bo zaradi posledic žleda prilagojen razmeram in lokaciji.

Posebej bi pohvalili ves program, vse dejavnosti. Na nas sta naredila najmočnejši vtis urejenost prostora za športne dejavnosti in učinkovita izraba naravnih danosti pri učnem procesu. Ponovno bi se odločili za obisk doma zaradi dopolnjevanja učne snovi (kraški svet) s konkretnimi primeri v naravnem okolju. (OŠ Žirovnica, januar 2014)

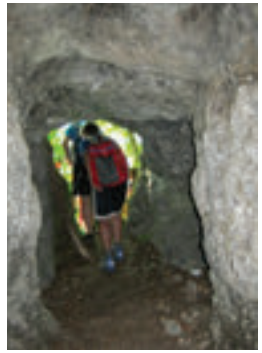

CŠOD SOČA
Dijaška ulica 14
5220 Tolmin
05 380 19 00
031 607 580
soca@csod.si

Projektni teden: REKA SOČA – VIR ŽIVLJENJA NEKOČ, DANES, JUTRI

Starost: 5. do 9. razred OŠ
Učenci se razdelijo glede na zanimanje in interes. Urnik se prilagodi skupinam, zato se učenci že predhodno odločijo, v kateri skupini bodo sodelovali.
Cilji projekta:

- spodbujati učence k raziskovalnemu delu
- spoznati vpliv reke Soče na življenje prebivalcev Soške doline
- povečati zavest o pomenu naravovarstva
- razumeti zapleteno sobivanje različnih interesnih skupin na reki (naravovarstveniki, ribiči, športniki, domačini, turisti)

Organizirane bodo **naravoslovna, umetniška, športna** in **geografsko-zgodovinska skupina.** Kombinacija skupin je odvisna od želja učencev, lahko imamo dve naravoslovni in eno umetniško, športno ali katero drugo kombinacijo …
V projektnem tednu bodo imele vse dejavnosti skupno rdečo nit.
Primer: kolesarjenje je namenjeno predvsem športni skupini. V primeru, da se zanj odloči naravoslovna skupina, bo dolžina krajša, ker bodo učenci na različnih točkah trase jemali vzorce vode, rastlin ... Umetniška skupina pa bo kolesarjenje izkoristila za prevoz na določen kraj ob reki, kjer bo fotografirala, pesnila, slikala …

Celoten dom nam bo še dolgo ostal v zelo lepem spominu. Obiskale smo že veliko domov CŠOD, vendar tako izpopolnjenega sistema vodenja in izvajanja učno-pedagoškega dela nismo doživele nikjer. Učitelji so človeški in profesionalni. (OŠ Koseze, februar 2014)

CŠOD ŠKORPIJON

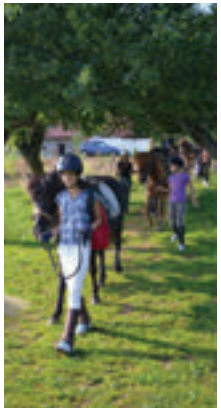
Veliki Boč 31 a
2353 Duh
02 656 58 31
031 607 581
skorpijon@csod.si

CŠOD Škorpijon se nahaja na Kozjaku v severnem delu Slovenije, daleč od mestnega vrveža, sredi neokrnjene narave. Dom je bil pred dvema letoma popolnoma prenovljen.
Delo poteka v naravi, in ne v učilnici, tako da otroci res dojamejo in začutijo odnos do narave in razvijejo vrednote, ki so odločilne za nadaljnje življenje.
Ponujamo različne dejavnosti **skozi vse leto, ne glede na letne čase:**

- **jahanje** in druženje s čredo islandskih ponijev
- raziskovanje in doživljanje narave v okolici doma, ustvarjanje v naravi in z naravo skozi vse letne čase
- različne športne vsebine skozi vse leto: tek na smučeh, **pležuhanje**, kmečko olimpijado, pastirčkove urice …
- pogled v zvezdnato nebo
- in drugo

Naše največje veselje so naši konji, ki vedno znova razveseljujejo skupine otrok.
Islandski konji so primerni za otroke predvsem zaradi svoje višine. Pred drugimi pasmami imajo veliko prednost – ne brcajo in ne grizejo. So tudi edina pasma, ki zmore **pet »brzin«,** saj poleg hoda, kasa in galopa obvladajo še tolt in pass.
Konji so manjše rasti, mirni, dobro dresirani in **namenjeni popolnim začetnikom**. Učenci na teh konjih zelo hitro premagajo strah in odpor do konjev, ki navadno izhaja iz njihovega nepoznavanja. Ure pri konjih jim ostanejo v nepozabnem spominu. To je tudi edini kraj v Sloveniji, kjer se otroci v okviru osnovnošolskega in srednješolskega izobraževalnega programa srečajo s konji in jahanjem.
Program omogoča celovito spoznavanje konja, saj otrok preživi daljši čas med konji. Počisti ga in pokrtači, uredi mu grivo in rep, očisti kopita, ga osedla in odpelje v jahališče, kjer popolnoma samostojno osvoji prve osnove jahanja.
Program prilagodimo željam in potrebam skupin. Izvajamo programe za različne skupine:

- učence osnovnih šol
- vrtce
- dijake srednjih šol
- učence šol s prilagojenim programom, vrtce
- skupine nadarjenih otrok

Najbolj so nam ostali v spominu konji – njihov terapevtski učinek na vse nas. Jahanje je bilo za nas nekaj novega. Ponovno bi se odločili za obisk zaradi domačnosti, topline, fleksibilnosti vseh zaposlenih in konjev. (OŠ Minke Namestnik - Sonje, januar 2014)

CŠOD ŠTRK
Spuhlja 34a
2250 Ptuj
02 778 50 41
031 607 582
strk@csod.si

Projektni teden: VODA – ČUDEŽNA TEKOČINA

Starost: 4. do 9. razred OŠ
Trajanje projekta: pet dni (od pon. do pet.)
Cilji projektnega tedna so:

- spoznati gospodarski pomen in varovanje voda in vodnih virov
- razvijati eksperimentalne spretnosti in metode raziskovanja
- spoznati pestrost življenja v vodi
- seznaniti se s problematiko podzemeljskih voda in posledicami onesnaževanja voda
- prepoznavanje in razumevanje okoljske problematike ter odgovorno in aktivno sodelovanje pri razreševanju in trajnostnem oziroma sonaravnem razvoju
- dvigniti ekološko kulturo pri učencih

Predstavitev projekta:
Učenci v vodi opazujejo, **raziskujejo in določajo** rastline in živali s pomočjo določevalnih ključev. Z **igro vlog** ponazarjajo prehranjevalne verige in prehranjevalne splete v vodi. Merijo fizikalno-kemijske parametre in spoznajo, da je **onesnaževanje voda** vedno večje. Ugotavljajo kakovost vode s pomočjo **indikatorskih organizmov**.
Ogledajo si **čistilno napravo v Zabovcih** in jez v Markovcih za HE Formin. Seznanijo se s pomenom **največjega umetnega jezera** v Sloveniji – Ptujskega jezera in si ga tudi ogledajo. Razmišljajo in se seznanijo s pomenom varovanja voda.
Učenci se tudi učijo plavanja, da postanejo dobri in varni plavalci. Uživajo v vodnih aktivnostih, kot so: **jadranje, vožnja s kanuji**, vožnja z ladjo. Kolesarijo ob reki Dravi in ob Ptujskem jezeru, pozimi pa se urijo v teku na smučeh.
S poučevanjem o pomenu vode spodbudimo tudi učenčevo **ustvarjalnost**, saj črpajo številne likovne motive prav iz vodnega sveta. Pomagajo si z najrazličnejšimi materiali, ki jih najdejo ob vodi ali v njej.
Projektni teden Voda – čudežna tekočina pri učencih podpira tudi mnogo možnosti za glasbeno ustvarjanje: od znanih do izmišljenih besedil o vodi.

Projektni teden: SPREHOD SKOZI SREDNJI VEK

Starost: 4. do 9. razred OŠ
Učenci bodo v tednu dni bivanja v domu Štrk, ki je v bližini **najstarejšega slovenskega mesta Ptuj,** spoznali način **življenja v srednjem veku**. Primerjali bodo **življenje na podeželju** in v **mestih skozi zgodovino**. Projekt nudi veliko medpredmetnega povezovanja.
V okviru programa se bodo prepletale družboslovne, naravoslovne, športne in tehniške vsebine (srednjeveške delavnice). Ob ogledu **gradov Ptuj, Borl, Muretinci** ter dvorca **Dornava in Dominkove domačije** bomo spoznali bivalno okolje plemstva v srednjem veku, gradnjo gradov in prostore v gradu. Spoznali bomo delo na polju, **orodje, prehrano in pijačo** ter zelišča. Več o viteštvu, **lokostrelstvu, preživetju, sabljanju**, plezanju in premikih po vodi bomo spoznali pri športnih vsebinah.
V srednjeveških delavnicah se bodo otroci seznanili s pisavo (kaligrafijo) tistega časa, prikazali jim bomo **izdelavo papirja, sveč, kiparstvo, lončarstvo in tkanje**. Spoznali bodo srednjeveške poklice, kot so kmet tlačan, vrvar, svečar, lončar, tkalec, orožar, vojak, usnjar, lesar, pisar, burkež, igralec, pevec in muzikant. **Izdelali bodo ščit, sabljo, lok in puščice ter katapult**. Večere bomo preživeli ob umetniškem ustvarjanju in zabavi. Teme bodo seveda srednjeveške**: vitezi, turnirji, legende**, ljudsko slovstvo, lirika, pripovedovanje bajk, spoznavanje šeg in običajev, igre, glasba, ples …

Učenci bodo spoznali, da je bil zgodnji srednji vek zaznamovan z množičnim preseljevanjem ljudstev in z razpadom antike ter da visoki srednji vek pomeni čas urbanizacije Evrope, pa tudi vojaške ekspanzije in križarskih vojn. Vitezi kot plemiči – bojevniki imajo svoj kodeks in spoštujejo vrednote, vero in upanje. Njihov simbol je meč, ki ponazarja vzdržnost in pravico. **Kdo ne bi rad vedel več o vitezih, oklepih, mečih, gradovih, turnirjih, legendah o kralju Arturju** …? Pozni srednji vek se velikokrat označuje kot mračno obdobje srednjega veka. Po celi Evropi, Sredozemlju in celo na območju Rusije in Afrike je začela razsajati kuga, imenovana črna smrt, delovati je začela srednjeveška inkvizicija. Nezadovoljstvo ljudstva se je po Evropi kazalo v obliki kmečkih uporov, puntov. Razvila sta se tudi kritična meščanska srednjeveška književnost in gledališče.

Posebej bi pohvalili športne, družboslovne, naravoslovne in kreativne delavnice. Tukaj smo že tretjič, ker se čutimo zelo sprejete. (OŠ Rodica, november 2013)

CŠOD TRILOBIT
Javorniški Rovt 25
4270 Jesenice
04 580 67 56
031 607 583
trilobit@csod.si

Projektni teden: TEHNIKA VSEPOVSOD

Namenjen je učencem 4.–9. razreda OŠ.
Učna in tehnološka oprema v domu in neposredni okolici doma Trilobit ter kader doma omogočajo izvedbo ciljev in vsebin v skladu z učnimi načrti. Projekt lahko izvedemo kot projektni teden, projektni vikend, lahko pa tudi kot dan dejavnosti.
Šole lahko izbirajo med različnimi vsebinami, povezanimi s tehniko:

- **hidrocentrala** Javorniški Rovt (gonila, prenosi, merilni inštrumenti, prevodniki, izolatorji, elektrika, orodje …)
- centralna kurjava in kroženje vode
- **vodno zajetje**, porabniki vode v domu in neposredni okolici
- **tehnologija čiščenja vode** (čistilna naprava ob domu, maketa čistilne naprave)
- recikliranje odpadkov – zakaj?, izdelava izdelkov
- tehnologija **oglarjenja** (teoretično in praktično)
- zgodovina železarstva – od prvih plavžev do sodobne proizvodnje jekla; ob domu imamo maketo stare talilne peči
- stara tehnologija rudarjenja – ogled rudnika manganove rude in prikaz rudarjenja pred stoletji
- preparacija fosilov
- **obdelava naravnega kamna (žaganje, brušenje, poliranje, vrtanje)**
- izdelava mozaika
- izdelava kalupov in odlivanje (fosilov) ter barvanje odlitka
- pletenje zapestnic
- predstavitev domače obrti – **izdelava umetnih vab za ribiče**
- preživetje v naravi – **izdelava ribiške palice**, trnka in vabe
- preživetje v naravi – izdelava filtra za čiščenje vode
- preživetje v naravi – izdelava ognjišča, prižiganje ognja brez vžigalic in varnost
- prva pomoč – izdelava improviziranih nosil v naravi za prenos poškodovanca

Naravoslovni dan: KAMNINE IN PRST

Dan dejavnosti je namenjen učencem 6. razredov, v njem učenci spoznavajo kamnine, njihov pomen za človeka ter raziskujejo nastanek in lastnosti prsti.
Učenci v različnih vzorcih **kamnin, nabranih v okolici,** poiščejo podatke, ki bi jim lahko povedali kaj o razmerah, kakršne so vladale v času njihovega nastanka. Na podlagi **zgradbe kamnin, teksture** in strukture ter **fosilov** sklepajo, v kakšnem okolju lahko nastajajo posamezne kamnine. Kamnine razporedijo po starosti, pri čemer ugotavljajo spremembe, ki so se dogajale skozi milijone let. To dopolnimo z ogledom didaktičnega filma o nastanku Alp.
Učenci si tudi ogledajo domsko **zbirko fosilov,** najdenih v okolici, med drugim tudi **trilobite,** izumrle živali, po katerih se imenuje naš dom. Naučijo se izdelati repliko fosila. Vsak učenec napravi odlitek po kalupu, izdelanem iz originala.

Na terenu si ogledamo **nahajališče plasti peščenjaka s fosili**, ki dokazujejo, da je bila pred 60 milijoni let na območju Zgornje Gorenjske morska obala s peščenimi plažami, na katerih so rasle palme in kjer se je neka pradavna reka izlivala v morje. Na poti na različnih profilih naberemo vzorce plasti prsti z različnih kamninskih podlag in se pogovarjamo, **kako in iz česa sploh nastaja prst** ter kakšen je njen pomen za živo naravo in človeka. Učenci spoznajo tudi **mineral kremen** in s kladivci preizkusijo trdoto ter ugotovijo, da se pri tem sprošča toplotna energija. Na apnencu napravimo preizkus s kislino.
Izdelamo barvne profile prsti, ugotavljamo, katera je bolj vlažna, katera bolj zračna, katera ilovnata ali peščena in tako dalje. Nabrane vzorce kamnin sortiramo po nastanku in jih uredimo za šolsko zbirko.

Šolo v naravi v CŠOD Trilobit ocenjujemo kot bogato izkušnjo, zato ne bi ničesar spreminjali. V učencih razbijejo in umilijo različne strahove. V prihodnje se bomo zagotovo še odločili za obisk: učenci spoznavajo drugačne načine dela, aktivnosti so aktualne, zanimive, vseživljenjske ..., pozitivno motivirani učitelji pa odlično vplivajo na delo in vzdušje učencev. (OŠ Toneta Tomšiča Knežak, november 2013)

CŠOD VOJSKO
Vojsko 21
5280 Idrija
05 374 20 30
031 607 584
vojsko@csod.si

V domu Vojsko poleg »običajnih« programov šole v naravi s poudarkom bodisi na naravoslovju ali športu ponujamo tudi projektni teden »Spoznajmo se« in tematski teden »Od čipke do žlikrofov«.

Projektni teden: SPOZNAJMO SE

Ta program znotraj skupine (razreda) spodbuja pozitivne odnose, povezanost, komunikacijo, dogovarjanje, sklepanje kompromisov, skupno iskanje poti in reševanje problemov. Spodbuja tudi pozitiven odnos do sebe in drugih. Skozi program skupina vidno **napreduje v medsebojnih stikih in odnosih ter komunikaciji**, učitelji pa spoznajo učence iz različnih zornih kotov. Ko učitelji opazujejo učence pri reševanju in izvajanju različnih nalog, lahko dobijo zelo dobro sliko o značilnostih vsakega posameznika, ki jih bodo lahko koristno uporabili pri nadaljnjem delu.

Tematski teden: OD ČIPKE DO ŽLIKROFOV

Učencem omogočimo spoznavanje izredno bogate naravoslovne, kulturne in tehniške dediščine Idrije in okolice. Zanimivosti so predstavljene na različne načine, tako da se med aktivnostmi (športne, naravoslovne, likovne, ustvarjalne, kuharske, jezikovne, zabavne) najde za vsakogar nekaj. Učenci si ogledajo **rudnik živega srebra**, Mestni muzej Idrija, Partizansko tiskarno Slovenija, slapove Gačnika, Sneženo jamo, spoznajo idrijsko čipko in se **preizkusijo v klekljanju**, **naredijo prave idrijske žlikrofe** ter **zeljševko** ali **ocvirkovco** (in vse tudi pojedo), slikajo in ustvarjajo na temo idrijske dediščine, ob večerih pa jim v različnih nagajivih in šaljivih igrah ponagaja še jamski škrat Berkmandlc.

Za ogled tiskarne, rudnika in muzeja je potrebno doplačilo vstopnine.

Posebej bi pohvalili program, ker je bil v celoti zelo pester, zanimiv, aktualen in primeren učenčevi razvojni stopnji. Najmočnejši vtis je na nas naredilo uglašeno delo tima, njihova fleksibilnost pri delu z otroki, razumevanje za potrebe otrok in izjemno praktično reševanje morebitnih manjših zapletov. (OŠ Frana Roša, december 2013)

CŠOD CERKNO
Bevkova cesta 22
5282 Cerkno

Vsako leto zaznamo velike potrebe po programih alpskega smučanja in plavanja. Z namenom zagotavljanja teh programov čim več šolam smo se dogovorili za novo lokacijo CŠOD v Cerknem.
V Cerknem bomo predvidoma od 1. decembra naprej začeli izvajati program v obnovljenem dijaškemu domu Cerkno. Možna bo izvedba programa alpskega smučanja in plavanja – za te dejavnosti pa bodo morale šole same zagotoviti kader.

DNEVNI CENTER:
ARBORETUM VOLČJI POTOK

Volčji Potok 3
1235 Radomlje

Naravoslovni dan v Arboretumu Volčji Potok

V Arboretumu organiziramo naravoslovne dni za osnovno- in srednješolce v vseh letnih časih. Ob bogati drevesni zbirki in občasnih razstavah učenci poglobijo in širijo znanje ter krepijo svoj pozitivni odnos do narave.

Jesenski naravoslovni dan z delavnico: Spoznajmo slovenska drevesa in izdelajmo herbarij

Naravoslovni dan z delavnico je namenjen osnovnošolcem, ki nimajo izkušenj z nabiranjem, **sušenjem in shranjevanjem rastlin**. Poudarek je na spoznavanju in prepoznavanju domačih drevesnih vrst, nabiranju rastlinskega materiala in izdelavi herbarija. V delavnici didaktično ustrezno pojasnimo postopek tega opravila. Nabrani material bodo pripravili za sušenje in stiskanje, spoznali bodo pravila označevanja herbarijskih rastlin, po pravilih izdelali izpolnjen ovojni list za te rastline ter izdelali platnice **za herbarij**. Nabrani rastlinski material, platnice in herbarijski list učenci odnesejo domov in dokončajo herbarij sami, ko bodo listi ustrezno posušeni.

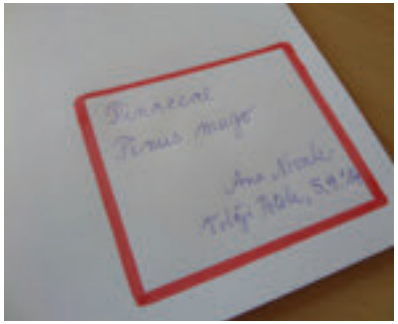

Zimski naravoslovni dan z delavnico: Prepoznavanje dreves po vejicah in popkih ter izdelava preprostega določevalnega ključa

Naravoslovni dan z delavnico je namenjen osnovnošolcem. Razdeljen je na dva dela. V prvem delu sta teoretični uvod v **prepoznavanje rastlin v zimskem času** in praktični del na prostem. Določevanje rastlin je zahteven postopek, ki zahteva poznavanje osnovnih pojmov iz morfologije rastlin. Učenci v drevesni zbirki Arboretuma Volčji Potok prepoznavajo iglavce in/ali listavce po vejicah s pomočjo že izdelanega določevalnega ključa. V drugem delu, na delavnici, ki poteka v učilnicah, učenci **sami izdelajo določevalni ključ** za eno od teh drevesnih skupin.

ENODNEVNI PROGRAM:
ČEBELARSKI CENTER SLOVENIJE IN ARBORETUM

Brdo 8
1225 Lukovica

Čebelarski dan

Verjetno nas večina, ko slišimo za čebele, pomisli na med in druge čebelje pridelke. Vendar je bistveni pomen čebel nekaj drugega: so pomembne **opraševalke rastlin**. Z opraševanjem divjih rastlin v naravi poskrbijo za izjemno biotsko raznovrstnost. Njihov ekonomski pomen pa je izrazit pri opraševanju kmetijskih kultur – pri sadnem drevju oprašijo do 80 % cvetov. Zato učenci na našem naravoslovnem dnevu spoznajo pomen čebel in čebelarstva. Seznanijo se z zgradbo čebel in njihovim socialnim življenjem, z dolgo **tradicijo čebelarstva** v Sloveniji, ki se odraža tudi v **ljudski umetnosti** (panjske končnice, čebelnjaki), spoznajo poklic čebelarja in njegovo opremo. Vidijo in poskusijo **čebelje pridelke** ter spoznajo njihovo vlogo v prehrani. Čebelarski dan lahko zaključimo z obiskom bližnjega sadovnjaka, kjer učenci spoznajo sožitje med sadnim drevjem in čebelami.

Program se izvaja v Arboretumu in/ali v Čebelarskem centru Slovenije v Lukovici.
Naravoslovni dan je primeren za vse osnovnošolce.

DNEVNI CENTER:
JAMA DIMNICE IN KONTAKTNI KRAS MATARSKEGA PODOLJA

Program naravoslovnega dne v jami Dimnici in njeni okolici ter na stičnem krasu Matarskega podolja je po obsegu in vsebini **prilagodljiv** željam naročnika in predznanju otrok.

Možnosti izvedbe:

a) priprava v šoli z diapozitivi o krasoslovju in jamarstvu

b) prilagoditev vsebin programa naročnikovim željam – vsebine: kraški pojavi, tipi površja in raba tal, prst, ekologija, sožitje s preteklostjo, tipi rovov in jamskih usedlin, speleobotanika in speleobiologija (v jami je vivarij), jamska metereologija, varovanje okolja, jamarstvo

c) možnost kombiniranja s planinskim dnem na Slavniku

Program izvajamo večinoma v 4- do 6-članskih delovnih skupinah. Vsaka prejme delovne liste, prilagojene predznanju otrok, in te izpolnjujemo na opazovalnih točkah ter izvedemo evalvacijo.

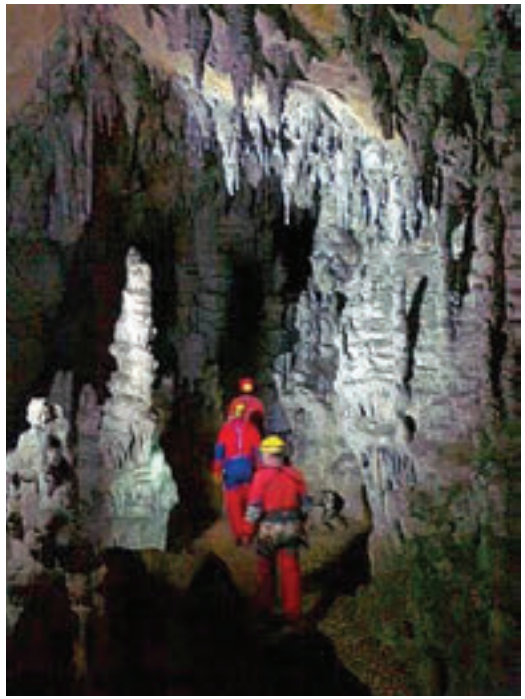
Zborno mesto je v Kozini. Od tu gremo z avtobusom na **prvo opazovalno točko** na razgledišču ob poti iz Matarskega podolja v Brkine. Spustimo se v vas Slivje in gremo po učni poti v slepo dolino Mrzlice ter proti jami. Vanjo vstopimo opremljeni s svetilkami na svetleče diode.

Dnevni center: KRAŠKI ROB

V dnevnem centru na Kraškem robu izvajamo naravoslovne in kulturne dneve na slikovitem, stopnjastem **prehodu med Krasom in Šavrinijo**, kraškim in normalnim površjem, celinskim in sredozemskim podnebjem in rastjem. Meje, od srednjega veka do danes, so pustile bogato kulturno dediščino. Programi se dobro vključujejo v šolski učni načrt (zgodovina, etika, geografija, naravoslovje, družba). Prilagojeni so predznanju otrok in letnim časom.

S skupinami se srečamo pri **gradu Socerb**, se spoznamo z geografskimi značilnostmi Tržaškega zaliva, nato pa se podamo **v Sveto jamo**, značilno jamo matičnega Krasa, ki jo odlikujeta klima (hladnica) in sožitje človeka z naravo nekoč in danes. Nadaljujemo do kraškega polja (vala) Kastelec in najstarejše hiše v Sloveniji v Črnem Kalu, kjer se preizkusimo v glagolici, ter se spustimo v zatrep Osapske reke. Opazujemo makijo s črničevjem in utrdbo – tabor pri vhodu v jamo, športno plezanje in sobivanje turizma z varovanjem narave.

DNEVNI CENTER:
NARAVNI SPOMENIK RAKOV ŠKOCJAN

Udorna dolina Rakovega Škocjana, kjer deluje dnevni center – DC Naravni spomenik Rakov Škocjan, leži v zibelki notranjskega krasa, kjer si je narava naredila pravo učilnico na prostem.

Mnogim je Ljubljanica le ime za reko, ki se začne pri Vrhniki in prečka Ljubljansko barje. Tisti, ki poznajo njene kraške poti, pa ji pravijo tudi **reka sedmerih imen** in del njenega porečja je tudi reka Rak.

Obiščemo globoke udornice Zelških jam, nad katerimi se nam odpre pogled na **Mali naravni most** in kraško jamo, kjer se otroci soočijo z življenjskimi razmerami v njej, poiščejo njene prebivalce in opravijo meritve.

Reko Rak spremljamo po dolini Rakovega Škocjana. Ob tem učenci spoznavajo kulturno in zgodovinsko dediščino okolja, opazujejo značilnosti kraške pokrajine ter pestrost rastlinskega in živalskega sveta dinarsko-kraških gozdov.

Po komaj dveh kilometrih na površju se reka Rak pri ponornemu koncu doline spet spusti v podzemlje. Tu se nam odpre pogled na **Veliki naravni most**, s katerega jo še zadnjič vidimo, kako izginja v kraško Podzemlje.

Naša pot se konča pri cerkvici sv. Kancijana, po kateri nosi dolina tudi ime.

Program bo zaradi posledic žleda prilagojen razmeram in lokaciji.

ENODNEVNI PROGRAM:
NARAVOSLOVNI DAN KRAJINSKI PARK STRUNJAN

Krajinski park Strunjan – oaza sožitja človeka z istrsko krajino – je edino zavarovano območje v istrski Sloveniji. Obsega naravno, kulturno in tehnično-etnološko dediščino, spomenike oblikovane narave, izjemne naravne pojave kot tudi sledi fašističnega terorja nad otroki. Krajinski park vključuje Strunjanski polotok z 200-metrskim pasom morja z najdaljšim neprekinjenim delom naravne obale v Tržaškem zalivu in najvišji klif v sovdanu, soline in laguno Stjužo, edino pri nas. Uveljavljeni sta dve stopnji zaščite: rezervat v 200-metrskih pasovih morja in kopnega ter sonaravno bivanje in ohranjanje kulturne krajine in edinega razloženega naselja v istrski Sloveniji v preostalem delu.

Spoznamo **geomorfološke posebnosti**, kot sta abrazijska in akumulacijska obala ter asimetrična dolina, sožitje človeka s temi danostmi z antropogenimi spremembami krajine od solin (vidimo tipe solinskih bazenov z njihovo opremo in preizkusimo slanuše) do podnožja obrežne pečine in razgledišča pri Strunjanskem križu. Šolske geološke zbirke lahko obogatimo z vzorci laporja in breče z izvrtinami morskih datljev.

ENODNEVNI PROGRAM:
LJUBLJANSKO BARJE

Na pragu slovenske prestolnice se razprostira Ljubljansko barje, dobrih 150 km^2 močvirne ravnice, mozaik njiv, travnikov, steljnikov, jarkov in mejic, ki nudijo življenjski prostor mnogim živalskim in rastlinskim vrstam. Je ostanek najjužnejšega evropskega visokega barja. Poleg **naravnih vrednot** je bogata tudi **barjanska kulturna dediščina**. Območja, kot je Ljubljansko barje, so zaradi človekovih posegov vse redkejša. Intenzivno kmetijstvo, stihijska urbanizacija in onesnaževanje okolja prispevajo k izginjanju tovrstnih habitatov in vrst, ki jih poseljujejo. Zaradi ohranitve visoke biotske in krajinske pestrosti ter preprečitve nadaljnjega slabšanja razmer je Ljubljansko barje del evropskega omrežja zaščitenih območij Natura 2000, od leta 2008 pa je razglašeno za krajinski park. Prazgodovinska kolišča so bila leta 2011 vpisana na **Unescov seznam svetovne dediščine**, reka Ljubljanica pa je od 2003 zaščitena kot kulturni spomenik.

Program je namenjen učencem od 5. do 9. razreda OŠ in srednješolcem, ki z različnimi dejavnostmi:

- spoznajo značilnosti mokrišč
- raziskujejo in določajo organizme v okolju
- ocenjujejo medsebojen vpliv človeka in narave skozi čas
- razumejo pomen varovanja naravne in kulturne dediščine

Sklopi vsebin, ki se jih poljubno združi v dan dejavnosti:

1. Naravoslovne vsebine:
   - abiotske in biotske značilnosti barja
   - značilne rastlinske in živalske vrste mokrišč
   - kmetijska izraba
   - okoljevarstvena problematika
2. Geografsko-zgodovinske vsebine:
   - nastanek Ljubljanskega barja
   - reka Ljubljanica: izviri, pritoki, kanali
   - koliščarska kultura
   - posegi Rimljanov
   - izsuševanje in izraba Ljubljanskega barja
   - vpliv urbanizacije in prometa
3. Umetnostne vsebine:
   - arhitekturne: Plečnikova cerkev sv. Mihaela v Črni vasi
   - literarne: Cankar, Bobri, mit o Argonavtih

Odvisno od izbire vsebin obiščemo naslednje točke: Koščevo učno pot na Iškem morostu ali učno pot v Bevkah, Mali plac, lokacijo ižanskih kolišč in razstavo Koliščarji z Velikega jezera, izvire reke Ljubljanice: Močilnik, Retovje, Bistra, nekdanjo Kartuzijo v Bistri, spominsko hišo Ivana Cankarja in njegov spomenik na Vrhniki, Plečnikovo cerkev sv. Mihaela v Črni vasi.

DNEVNI CENTER: LJUBLJANA

Ljubljana je ena od najmlajših evropskih prestolnic. Je upravno, politično, kulturno, znanstveno, šolsko, gospodarsko in prometno središče naše države. Ljubljanski prostor ima pomembno vlogo že od prazgodovine naprej, tu so živeli in ustvarjali pomembni umetniki in znanstveniki.
Na kulturnem dnevu se sprehodimo po ljubljanskih ulicah, trgih in mostovih, ogledamo si kulturne in upravne ustanove, vzpnemo se na Ljubljanski grad, obiščemo živilsko tržnico in se ob spomenikih spominjamo življenja in dela naših umetnikov in znanstvenikov. Seznanimo se z aktualnimi dogodki v mestu, začutimo utrip mestnega življenja, preizkušamo se v orientaciji in upoštevanju cestno-prometnih predpisov ter skrbi za kulturno dediščino.
V okviru kulturnega dne se lahko dogovorimo tudi za voden ogled kulturnih ali upravnih ustanov (plačilo vstopnine).
Kulturni dan traja do 5 PU, hkrati za do 50 učencev druge in tretje triade OŠ in srednješolce.

2000 let Emone
Letos praznujemo **2000 let od nastanka Colonie Iulie Emone**, prvega rimskega mesta na ozemlju današnje Slovenije. V ljubljanskem središču odkrivamo obdobje, ki je pustilo močan pečat sedanjosti. Raziskujemo ostanke antične prednice Ljubljane, spoznavamo življenje ter izjemno kakovostno bivalno kulturo emonskih meščanov.

Na krožni poti si ogledamo:
- kip Emonca, sarkofag in vodnjak na Kongresnem trgu
- ostanke severnega in južnega emonskega obzidja
- virtualno Emono v Chopinovem podhodu
- Plečnikovo rekonstrukcijo vzhodnega emonskega obzidja
- pokrov kloake in ostanke kanalizacije ob Aškerčevi cesti
- lego foruma in ostanke bazilike na sedanjem Ferantovem vrtu

V ogled vključimo tudi lapidarij Narodnega muzeja, v katerega je vstop brezplačen, v dogovoru z Mestnim muzejem pa si lahko ogledamo enega od arheoloških parkov: Emonsko hišo ali Zgodnjekrščansko središče (plačilo vstopnine).

Program je primeren je za učence druge in tretje triade osnovne šole ter srednješolce. Traja do 5 pedagoških ur z možnostjo podaljšanja dejavnosti z ogledom zbirk v Mestnem ali Narodnem muzeju (plačilo vstopnine).

DNEVNI CENTER: ČOPOVA HIŠA
ENODNEVNI PROGRAM:
ČEBELICA LETI Z NEBA

Vsi poznamo med. Vemo, da je sladek, zdrav in da ga nabirajo marljive čebele. Kje in kako živijo čebele, pa ne razmišljamo prav pogostokrat. Zato se bomo pogovarjali o zanimivem življenju znotraj panja; povedali bomo, kdo vse sestavlja čebeljo družino, kako dolgo čebele živijo, kako nabirajo med in cvetni prah, kako ga hranijo. Seveda pa bomo govorili tudi o zdravilnih učinkih medu. Med bomo poskusili in ugotavljali, kako različne okuse ima. Da pa ne bomo samo govorili, bomo tudi ustvarjali. Narisali bomo panjske končnice in izdelali maketo čebelnjaka. Iz satnic bomo izdelali sveče in jih okrasili, da bo prav vsaka nekaj posebnega. Za spomin bomo izdelali plakat cvetočega travnika, ki ga obletavajo čebele. Prebrali bomo pesem o čebeli, povedali zgodbo o medvedu čebelarju, obiskali Janšev čebelnjak …

Program je namenjen učencem prve triade.
Cena:
- vstopnina v Čopovo hišo 1,70 €
- material za delo + degustacija medu 2 € (okvirno)
- prispevek za CŠOD

ENODNEVNI PROGRAM:
PO POTI KULTURNE DEDIŠČINE

V vaseh pod Karavankami, pod mogočnim Stolom, se je med leti 1800 in 1900 rodilo kar sto dvajset izobražencev. Med njimi so bili duhovniki, učitelji, pa tudi pesniki in pisatelji. Rojstne hiše najbolj znanih med njimi so spremenjene v muzeje, ki nam dajejo odličen vpogled v življenje v 19. in začetku 20. stoletja. Hkrati spoznavamo življenjske zgodbe in dela petih znanih Slovencev: **Franceta Prešerna, Matije Čopa, Franceta Saleškega Finžgarja, Janeza Jalna in Antona Janše**.

Kulturni dan začnemo v **Vrbi,** v Prešernovi rojstni vasi. Ogledamo si Prešernov spomenik, lipo, okoli katere je šestnajst kamnitih stolov, cerkev svetega Marka in seveda Prešernovo rojstno hišo.

Pot nadaljujemo na **Rodine**, kjer se je rodil in svojo mladost preživel pisatelj Janez Jalen, pisec vsem poznanega dela Bobri. Jalnova rojstna hiša je zasebna muzejska zbirka, za katero skrbi družina pisateljevega pranečaka, ki je s pisateljem preživel kar nekaj let in o njem ve marsikatero zanimivost.

Doslovče so rojstna vas pisatelja Franceta Saleškega Finžgarja. Ded in oče sta bila obrtnika, zato v hiši vidimo statve in šivalni stroj. S Finžgarjevimi zgodbami potujemo v čas njegove mladosti. Posebno doživetje je poslušanje pisateljevega pripovedovanja o očetovih vzgojnih metodah. Ugotavljamo, da takih očetov danes žal ni več …

Na **Breznici** stoji rekonstrukcija Janševega čebelnjaka. Poslikan je s panjskimi končnicami.

Kulturni dan zaključimo v Čopovi spominski hiši. Spoznavamo življenje najbolj načitanega Slovenca tistega časa, ki je govoril kar 19 tujih jezikov.

Čisto za konec naredimo še kratek povzetek in rešimo učne liste. Vsi skupaj pa ugotavljamo, da niso materialne dobrine tiste, ki dajo človeku trajno zadoščenje, temveč so to duhovne vrednote.

ENODNEVNI PROGRAM:
PO PREŠERNOVIH STOPINJAH

1. in 2. triada

O našem največjem pesniku, **Francetu Prešernu**, se otroci pogovarjajo že v vrtcu. Osnovnošolci, tudi tisti najmlajši, vedo že kar precej o njegovem življenju in delu. Zato obiščejo tudi Prešernovo rojstno vas Vrbo, kjer začenjamo prvo stopinjo. V pesnikovi rojstni hiši **zavrtimo čas za dobrih dvesto let nazaj**. Sedimo ob prijetno tolpi peči in se pogovarjamo o življenju nekoč, o življenju brez računalnikov, televizije, mobitelov, celo brez štedilnikov in, ne boste verjeli, brez kopalnic in stranišč, brez vode v hiši ... Ogledamo si stare predmete in ugotavljamo, za kaj so jih uporabljali. Pogledamo, kje so spali, kje so kuhali, kaj so jedli. V ta prostor umestimo **Prešernovo življenje** in njegovo ustvarjanje. Sprehodimo se še do vaške lipe in Prešernovega spomenika. Kulturni dan strnemo z delavnicami v Čopovi hiši. Narišemo prešernega Prešerna, izdelamo razglednico Vrbe in jo pošljemo staršem, rišemo na steklo, oblikujemo glino, napišemo pesem ...

3. triada

Učenci višjih razredov (predvsem osmošolci in devetošolci) Prešernovo delo že zelo dobro poznajo, zato obiščemo tri kraje, ki so zaznamovali pesnikovo življenje. Poleg **Vrbe** obiščemo še **Kranj** in **Ljubljano**.

V Vrbi si ogledamo Prešernov spomenik, cerkev svetega Marka, vaško lipo ter seveda Prešernovo rojstno hišo. V Ljubljani je Prešeren živel v času šolanja do odhoda na Dunaj in po vrnitvi z Dunaja vse do leta 1846, ko se je preselil v Kranj. Pot po Ljubljani nas vodi od Vodnikovega trga, kjer je včasih stalo šolsko poslopje, preko Mestnega do Starega trga, kjer sta ob zvokih trobent in cimbal plesala Urška in Povodni mož. V Rožni ulici je hiša, v kateri je Prešeren napisal velike pesnitve – Sonetni venec, Sonete nesreče in Gazele. Stopinje se nadaljujejo v Trnovo – kraj nesrečnega imena, kjer je bilo pesniku gorje rojeno, od dveh očesov čistega plamena ... Na Bregu, v Blaznikovi tiskarni, so natisnili večino Prešernovih pesmi. Sprehodimo se še do Prešernovega trga, kjer že več kot sto let stoji Prešernov spomenik. Za konec nas stopinje vodijo še v Kranj, v Prešernovo mesto, kjer je pesnik šele dobri dve leti pred smrtjo dobil svojo odvetniško pisarno in dočakal izid Poezij. Zadnja stopinja nas vodi v Prešernov gaj, na staro kranjsko pokopališče, kjer je pesnikov zadnji dom.

DNEVNI CENTER: GROHARJEVA HIŠA

V rojstni hiši slikarja Ivana Groharja v Sorici vam pripravimo nepozaben kulturni dan. Začnemo v **glasbeni sobi,** kjer spoznamo tolkalna glasbila, afriške bobne, kongo, bongose, pavke, ksilofone, metalofone itd. Za vsakega imamo pripravljen svoj inštrument, na koncu pa sestavimo **tolkalni orkester**. Nadaljujemo v **slikarskem ateljeju**, kjer se učenci spoznajo z različnimi slikarskimi tehnikami. Vsak nariše svoj izdelek, ki ga odnese s seboj domov. Po delavnicah si vzamemo čas še za ogled Groharjeve galerije, njegove spominske sobe ter etnografskega muzeja.

ENODNEVNI PROGRAM: PO GROHARJEVI POTI

Po končani glasbeni in likovni delavnici v Groharjevi hiši lahko pri nas preživite še urico ali dve, se naužijete svežega zraka, spoznate kulturno dediščino našega kraja, uživate v naravnih lepotah hribovske vasice, prehodite Groharjevo pot ali obiščete slikovito vasico Spodnje Danje. Za vas smo pripravili tri različne poti:

1. **Sprehod po vasi Sorica** – ogled etnografske in stavbne dediščine kraja. Trajanje 1–2 uri, primerno za učence 1.–9. razreda. V Groharjevi hiši si najprej ogledamo etnografski muzej, ki priča o času, ki ga ni več. Na vasi so bili kovači, čevljarji, krojači, v kotu slonijo stare smučke, škaf peric je prazen. Nato se sprehodimo po vasi in spoznamo stavbno dediščino kraja.
2. **Pohod v Spodnje Danje**. Trajanje 2–3 ure, primerno za učence 4.–9. razreda. Spodnje Danje so slikovita vasica pod Ratitovcem, znana po travnatem pomolu s cerkvico sv. Marka. Na poti srečamo mogočne kozolce, gremo mimo izvira reke Sore, si ogledamo nahajališča skrilavca ...
3. **Po Groharjevi poti**. Trajanje 3 ure, primerno za učence 5.–9. razreda. Prehodili bomo pot, po kateri je Ivan Grohar vsak dan hodil v šolo v Sorico. Ko je bil star dve leti, se je družina iz rojstne hiše v Sorici preselila na razgledno pobočje in domačijo Heblarje. Naravne lepote domačega kraja so zaznamovale Groharjevo mladost in močno vplivale na njegovo poznejše ustvarjanje. Mnogo motivov izvira ravno iz tega okolja, najbolj znan je s slike Macesen, ki izhaja iz neposredne okolice njegove domačije.

DNEVNI CENTER:
MUZEJ PREMOGOVNIŠTVA VELENJE

Stari jašek – Koroška cesta 56 c
3320 Velenje

Premogovniška avantura **več kot sto metrov** pod zemljo se po obnovitvi muzeja nadaljuje in vas še nadalje vabi v globine velenjskega lignita, kjer so rudarji skozi desetletja premagovali strah in številne nevarnosti.
Rudarska tradicija, prijateljstvo in povezanost so vrednote, ki med rudarji živijo še danes in se odražajo tudi v rudarskih simbolih. **Način dela in življenja rudarjev** nekoč in danes pa se je ohranil v podzemnem in nadzemnem delu Muzeja premogovništva Slovenije Velenje.
V okviru tehniškega dneva se učenci seznanijo tudi s posledicami pridobivanja premoga in električne energije na okolje in prostor v Šaleški dolini. Ugrezanje, nastanek jezer in onesnaževanja zraka, voda in tal so negativne strani izkopavanja premoga, ki pa nam daje energijo in je vplival na razvoj in nastanek mesta in doline.

DNEVNI CENTER:
ENERGETSKI POLIGON MIC VELENJE

Tehnološki razvojno-didaktični energetski poligon glede na izzive okolja izvaja izobraževanja in usposabljanja za poklice s področja energetike in trajnostnega razvoja, učinkovite rabe in obnovljivih virov energije. Za učence in dijake slovenskih šol smo pripravili tehniški dan z naslednjimi vsebinami:

- uvod v obnovljive vire energije
- učinkovita raba energije
- proizvodnja električne energije iz OVE
- termosolarni sistemi
- fotonapetostni sistemi
- toplotne črpalke
- soproizvodnja električne in toplotne energije
- recikliranje surovin
- merjenje parametrov okolja
- onesnaževanje in nujnost uvedbe OVE
- toplotna energija
- energija in dom
- pretvorbe energij
- spoznavanje okoljevarstvenih tehnologij
- trajnostna raba energije

DNEVNI CENTER:
EKO TERME SNOVIK

V Tuhinjski dolini v vasici, obkroženi z gozdom, se nahajajo Eko terme Snovik, v katerih je pred leti zaživel dnevni center Eko terme Snovik. **Izvir zdravilne termalne vode**, pomen in vloga vode za človeka, varčevanje z energijo, energetska učinkovitost podjetja, pridobivanje toplotne energije z obnovljivimi viri energije, ogrevanje na lesno biomaso, sončni kolektorji za dogrevanje vode, toplotne črpalke, ločeno zbiranje odpadkov, čistilna biološka naprava, bogat zeliščni vrt, energetsko varčni apartmaji, mala HE v vasici Snovik … je nekaj najpomembnejših vsebin, ki vam jih predstavljamo v Eko termah Snovik.
V novem šolskem letu dopolnjujemo program **z novostjo**. V vasici Potok pod termami, na kmetiji Pr Bizjak, ponujamo nove vsebine, primerne predvsem za prvi dve triadi: prikaz starega orodja za obdelavo lesa, **priprava krušne peči za peko kruha**, prikaz starih kmečkih opravil, prikaz izdelave velikonočnih butaric, stari običaji in navade.

ENODNEVNI PROGRAM:
DOMAČE OBRTI V VERŽEJU

Tehnični dan v Centru DUO – Centru domače in umetnostne obrti v Veržeju je namenjen aktivnemu spoznavanju kulturne dediščine rokodelstva Pomurja. Dijaki in učenci se skozi rokodelske delavnice, ki jih vodijo posamezni mojstri, seznanijo z rokodelsko dediščino in sami izdelujejo izdelke domače in umetnostne obrti.

Cilji:

- seznaniti se z rokodelsko dediščino Pomurja/ Slovenije
- spoznati rokodelske poklice
- spoznati naravne materiale in njihovo uporabnost
- uriti ročne spretnosti in izdelati izdelek domače in umetnostne obrti
- razvijati lastno kreativnost

Šola lahko izbira iz nabora različnih **rokodelskih delavnic** (lončarstvo, oblikovanje keramike, pletenje iz šibja, slame, ličja, polstenje, izdelovanje rož iz krep papirja, pirhov, lectovih src idr.). Predstavitvi in ogledu **Centra DUO** (Centra domače in umetnostne obrti) sledijo izvedbe rokodelskih delavnic v manjših skupinah.

Velikost skupine je do 50 udeležencev. Program je mogoče kombinirati z ogledom in spoznavanjem lokalnih znamenitosti.

DNEVNI CENTER:
TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE – BISTRA

CŠOD v sodelovanju s Tehniškim muzejem Slovenije v Bistri izvaja naravoslovno-tehniške dneve. Osrednja zbirka Tehniškega muzeja Slovenije ima prostore v nekdanji kartuziji na robu Ljubljanskega barja. Že samo poslopje je kulturni spomenik in vredno ogleda.

Muzejski predmeti so razvrščeni v **devet oddelkov**: prometni, tekstilni, gozdarski, lesarski, lovski, ribiški, tiskarski, elektro in kmetijski oddelek.
Učenci in dijaki si tematsko ogledajo muzej, rešujejo delovne liste, samostojno raziskujejo, izdelujejo predmete iz papirja, lesa, tekstila v delavnicah, si ogledajo demonstracije eksperimentov, obiščejo občasne razstave ali pa se podajo v park, kjer opazujejo, merijo in raziskujejo. Za ogled in dejavnosti predlagamo 4 ali 5 pedagoških ur.

V tehnični dan smo vključili novo razstavo **»Naš dragi avto«,** ki prijetno prikazuje zgodovino avtomobilizma na Slovenskem. Učenci spoznavajo restavrirana vozila in življenje tistega časa tudi z moderno avdio-vizualno tehniko.

Dnevni center:
MUZEJ POŠTE IN TELEKOMUNIKACIJ POLHOV GRADEC

Na tehniškem dnevu v Muzeju pošte in telekomunikacij se učenci seznanijo s preteklostjo prenosa sporočil, telefonirajo s starinskimi telefoni in pošiljajo sporočila preko telegrafa. Spoznajo tudi starejše in sodobne telekomunikacijske naprave in njihovo delovanje. Na delavnicah izdelujejo poštni rog, kapo, štampiljko, telegraf …

ENODNEVNI PROGRAM:
NARAVOSLOVNO-TEHNIČNI DAN LUKA KOPER

Luka Koper – slovensko okno v svet – je edino slovensko morsko pristanišče. Ima 12 terminalov, spremljajoče dejavnosti, prizadeva si za človeku prijazen razvoj in »tovarno brez dimnikov«. Leta 2013 je znašal ladijski pretovor 18 milijonov ton, od tega 600.000 kontejnerjev, največ med jadranskimi pristanišči. Redkokje imamo priložnost opazovati toliko tipov ladij, prevoznih in delovnih naprav, npr. lokomotivo, ki lahko vozi po tračnicah in po cesti. Spoznamo pomorske poklice ter antropogene spremembe krajine tako z razgledišča kot z morske strani na pomolu sv. Katarina.
Dobimo se pri gradu Socerb, od tam pa se zapeljemo do Kopra in školjčne sipine v Ankaranu. Na razgledišču se seznanimo z značilnostmi Tržaškega zaliva, lego in ustrojem pristanišča ter antropogenimi spremembami lagunske obale (edina depresija v Sloveniji). Učenci in dijaki spoznajo tipe operativnih obal z njihovo opremo (npr. rampe na RO-RO-terminalu), skladiščne ter servisne naprave, kot sta npr. open-top kontejner in naša največja garažna hiša, pa tudi prizadevanja za varovanje okolja. Vse postavimo v primerjavo v »globalni vasi«.

EKSKURZIJA: V ZAMEJSTVO

Pot nas vodi na **avstrijsko Koroško**. Prva točka ogleda je **grad Ostrovica**. To je zanimiv grad, zgrajen na približno 160 metrov visoki skali. V času turških vpadov so ga zavarovali s štirinajstimi obrambnimi vrati. Ko hodimo od vrat do vrat, spoznavamo srednjeveške načine gradnje in obrambe gradov. V grajskem muzeju so na ogled staro orožje in oklepi, ki so jih nosili vojaki v 16. stoletju. Povprečna višina moških je bila takrat med 140 in 160 centimetri, zato je posebej zanimiva lutka, ki prikazuje stotnika Schenka, ki je meril v višino kar 225 centimetrov! Morda je pa to tisti Brdavs, zaradi katerega je moral Martin Krpan na Dunaj?

Po **Gosposvetskem polju** se vračamo proti Celovcu in to je priložnost, da spregovorimo o **Karantaniji**, o ustoličevanju karantanskih knezov, o Knežjem kamnu in Vojvodskem prestolu. Obiščemo tudi **cerkev Gospe svete**, kjer so že v osmem stoletju potekali obredi pokristjanjevanja Slovanov. V bližini cerkve je še muzej na prostem. Na sprehodu skozi muzej ugotavljamo, kako so živeli naši predniki. Skiciramo eno izmed stavb.

Celovec je glavo deželno mesto. Ogledamo si deželno hišo, kjer je v veliki dvorani grbov razstavljen Knežji kamen, Stari trg, Novi trg, kip cesarice Marije Terezije in največjo znamenitost mesta – Zmajev vodnjak. Zmaj je tudi osrednji lik celovškega grba. Ste vedeli, da sta si ljubljanski in celovški grb zelo podobna?

Popoldne se odpravimo do **Vrbskega jezera**, največjega koroškega ledeniškega jezera, kjer je močno razvit turizem. Odpeljemo se do kraja Otok, kjer je potekal drugi val pokristjanjevanja Slovanov. Na sprehodu po pokopališču ugotavljamo močno prisotnost Slovencev na tem območju. Kraj Vrba velja za turistično najbolj znan in najprestižnejši kraj ob Vrbskem jezeru. S skupinskim delom ugotavljamo, kakšni turisti prihajajo sem, iz katerih držav so, kaj vse potrebuje kraj, da je turistično privlačen …

In potem se prijetno utrujeni in polni novih vtisov, vračamo nazaj domov.

EKSKURZIJA: NAŠE PREKMURJE

Svet ob reki Muri, kjer si podajata roko narava in človek, sedanjost in preteklost, povezana v kulturni in naravni dediščini **prekmurske ravnice**, kjer se ohranja tradicija, nam odpira vrata v bogata doživetja lepot in dobrot Prekmurja.

V ekskurziji po Prekmurju vam ponujamo pester program:

- ogled največjega mesta v tem delu – **Murske Sobote**; sprehod skozi bogat grajski park do protestantske cerkve (možnost ogleda brez plačila), obisk Pokrajinskega muzeja Murska Sobota (vstopnina)
- **Bogojina**: Plečnikova »Bela golobica« in arhitekturni biser velikega slovenskega arhitekta, ki je svoje sledi pustil tudi ob Muri
- Lipa: idilična prekmurska vasica, ki ohranja staro arhitekturo – tipična **panonska »cimprana« hiša** – in stare navade in običaji – »pozvačin«
- Beltinci – rojstni kraj Beltinške bande in Vlada Kreslina
- Ižakovci – romantični Otok ljubezni z mlinom na Muri in še v turistične namene delujočim brodom
- Radenci – ogled zdravilišča Radenci in mineralnega vrelca z bogato zgodovino, ki vam odkrije skrivnosti tukaj izvirajoče vode, ki je postala sinonim za mineralne vode
- Bukovniško jezero z izvirom zdravilne vode
- **Gornja Radgona**: kratek potep skozi mesto ob hiši slovite penine, aleji slavnih do obnovljenega gradu na griču nam mestom, od koder se odpira pogled na sosednjo Avstrijo in reko Muro, ki tukaj vstopa v Slovenijo
- **Lendava** – sožitje dveh kultur in narodnosti

EKSKURZIJA: KRAS IN PRIMORJE

Ekskurzija Kras–Primorje je **mozaik terenskega dela**, ki učencem in dijakom omogoča spoznati **značilnosti Krasa in Istre**. Dobro se vključuje v šolski učni načrt od biologije, naravoslovja in geografije do maturitetnega terenskega dela. Planota med Tržaškim zalivom in Vipavsko dolino je dala ime približno petini površja kontinentov na našem planetu. Drugačno površje in življenjski pogoji so v obmorskem svetu. Značilnosti predstavimo na aktiven, interdisciplinaren in sintetičen način.

Z vzponom na **Artviže** spoznamo stik med normalnim kraškim površjem na primeru slepih dolin in se razgledamo po Krasu, od ponorov Reke do Furlanske nižine in visokogorskega krasa Alp preko Dinarskih planot.

Pri gradu **Socerb** vidimo preko Tržaškega zaliva, odkrivamo tipe obal in sožitje človeka z njimi. V bližnji Sveti jami, z edino podzemno cerkvijo pri nas, se spustimo do ostankov vinske kleti in z vnašanjem podatkov na delovne liste se seznanimo z jamsko klimo in nastankom kraških votlin. Do **morja** pridemo najbliže ob koncu ankaranske depresije, kjer je ena od dveh **tanatocenoz** v Sredozemlju. Spoznamo njen nastanek, razvoj apnenca, šolsko zbirko pa obogatimo s primerki školjčnih lupin.

EKSKURZIJA: TRST

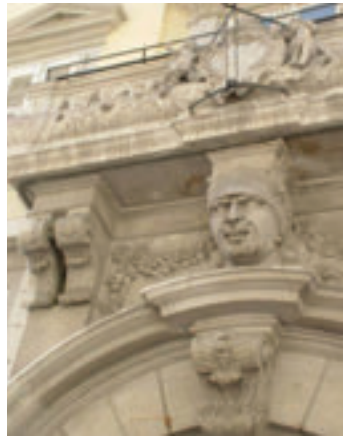
Ekskurzija v **Trst – slovenska pljuča** ponuja aktivno spoznavanje nekoč največjega slovenskega mesta s strokovno razlago, prilagojeno starostni stopnji otrok in usklajeno z učnimi načrti. Program prilagodimo skupini, ki lahko izbira med bolj naravoslovnimi, zgodovinskimi ali tehničnimi vsebinami z vodilno nitjo prisotnosti Slovencev.
Leta 1719 je bilo mesto razglašeno za prosto pristanišče in se začelo naglo razvijati, s 5000 prebivalcev leta 1700 naraste v enem stoletju na sedanje število in postane kozmopolitsko (tu deluje npr. James Joyce). Po 1. svetovni vojni začenja nazadovati. Slovenci smo v Trstu zabeleženi od 8. stoletja. Na začetku 20. stoletja je s 60.000 slovenskimi prebivalci največje slovensko mesto in Ivan Cankar ga imenuje pljuča Slovenije.
Ogled je namenjen učencem osnovnih šol in dijakom srednjih šol, ki lahko spoznavajo značilnosti z več poudarki, kot so npr. **verstva** (vidimo sinagogo, grško in srbsko pravoslavno cerkev, protestantsko cerkev …), **fašistični teror** (zaklonišče Kleine Berlin, koncentracijsko taborišče Rižarna, Slovenski narodni dom …), **antični spomeniki** (rimski amfiteater, bazilika in slavolok) in geografsko-naravoslovni spomeniki (oznaka 0 m.n.m., tržaški meridian, speleovivarij – jamske živali s celega sveta in krasoslovni muzej …).
Zborno mesto je v Kozini.

EKSKURZIJA:
PO GRANIČARSKIH STEZAH

Naravoslovno-športna ekskurzija Po graničarskih stezah omogoča aktivno spoznavanje in strokovno razlago, prilagojeno starostni stopnji otrok in usklajeno z učnimi načrti, o naravni in kulturni dediščini na severnih pobočjih Miljskega polotoka. Učna pot je bila urejena **ob 10. obletnici vstopa Slovenije v Evropsko skupnost in 60. obletnici Londonskega memoranduma**, s katerim je bil matični domovini priključen še zadnji del slovenskega etničnega ozemlja. S to pogodbo je bila meja pomaknjena na severna pobočja Miljskih hribov in z uvedbo stometrskega pasu je bila konzervirana naravna in kulturna dediščina. Z odprtjem meja pred desetletjem je bila slednja približana šolski mladini z učno potjo od nekdanjega mejnega prehoda na Škofijah do naravnega spomenika Debeli rtič.

Program je namenjen učencem in dijakom. Spoznavajo značilnosti Istre ter sobivanja človeka in narave. Traja **do osem pedagoških ur**. V tem času spoznamo vse od trase ozkotirne železniške proge Porečanke do kavern iz druge svetovne vojne in rumatorija irskih romarjev, sedanjo in nekdanjo bogato kamnolomarsko dejavnost in njeno dediščino, kot je gradišče Kaštelir, kjer v arheološkem parku spoznamo življenje v utrjenih naselbinah, geomorfologijo, kot sta asimetrična dolina in obrežne pečine, rastje od kostanjevega nasada do Resslovega gaja ...

EKSKURZIJA: VODA OD OBLAČKA DO VODOVODNE PIPE

Naravoslovno-tehnična ekskurzija Voda od oblačka do vodovodne pipe omogoča aktivno spoznavanje in strokovno razlago, prilagojeno starostni stopnji otrok in usklajeno z učnimi načrti, o pretakanju vode v zaledju vodovodnih zajetij, od ponora skozi jame. Ogledamo si edinstveni tehnični spomenik – edino vodovodno zajetje vodotoka v kraškem podzemlju na svetu ter zajetja v kraškem izviru in podtalnici, predelavo »surove« v prečiščeno vodo v sistemu cevovodov in vodohramov do domače pipe, spoznamo pomen in potrebe po varovanju in varčevanju z vodo.

Spoznamo tudi ponor, pretakanje in sledenje vodi skozi kraško podzemlje z varovanjem zaledij vodovodnih zajetij, kot sta kraški izvir in vodnjak, ter pot surove, nepitne vode do vodarne, kjer se prečisti z ultrafiltracijo in spusti v sistem cevovodov, tj. vodovodno omrežje.

Voda prekriva kar 70 % zemeljskega površja, vendar je je le 0,007 % na voljo za pitje. Še posebej je pomembno njeno varovanje za našo državo, saj je 44 % površja kraškega in oskrbuje preko 50 % prebivalcev.

Voda zavzema pomemben del učnih vsebin predmetov, od gospodinjstva do naravoslovja, geografije in kemije. Program je namenjen učencem in dijakom, ki spoznavajo Kras in Istro ter sobivanje človeka in narave, traja pa do osem pedagoških ur.

PROGRAM AKTIVNIH POČITNIC 2014

Objava razpisa in prijava prvi teden v aprilu na www.csod.si

CŠOD dom	Program	Termin	Starost	Cena
MP Kurent	Glasbeno-likovne delavnice za nadarjene	20.7.-25.7.2014	12 - 17 let	139 €
Rak	Raziskujmo kras in Rakov Škocjan	29.6.-4.7.2014	11 - 15 let	104 €
		6.7.-11.7.2014		104 €
		24.8.-29.8.2014		104 €
Lipa	Športni teden v Lipi	25.6.-28.6.2014	8 - 11 let	69 €
	Tehnika in igra	25.6.-28.6.2014		69 €
	Na robu pragozda	29.6.-4.7.2014		104 €
	Likovni teden v Lipi	17.8.-22.8.2014		104 €
	Športni teden v Lipi	24.8.-29.8.2014		104 €
	Likovni teden v Lipi	24.8.-29.8.2014		104 €
Gorenje	Raziskujmo Slovenijo - Slovenci po svetu	26.7.-2.8.2014	9 - 15 let	139 €
	Zabavno na Pohorju	17.8.-22.8.2014	11 - 15 let	104 €
	Mednarodna izmenjava v Romuniji	21.8.-30.8.2014	14 - 17 let	150 €
Jurček	Iskanje izgubljenega zaklada	29.6.-4.7.2014	7 - 10 let	104 €
	Iskanje izgubljenega zaklada	6.7.-11.7.2014		104 €
	Iskanje izgubljenega zaklada	20.7.-25.7.2014	9 - 12 let	104 €
	Učenje ruskega jezika s počitniškimi dogodivščinami	20.7.-25.7.2014	9 - 12 let	139 €
Kavka	Učenje angleščine v naravi	29.6.-4.7.2014	10 - 12 let	139 €
		17.8.-22.8.2014		139 €
Planica	Počitnice v Planici z jezikom Tromeje - italijanščina	6.7.-11.7.2014	11 - 15 let	139 €
	Počitnice v Planici z jezikom Tromeje - nemščina	6.7.-11.7.2014	11 - 15 let	139 €
Kranjska Gora	Dogodivščine v deželi Kekčevih junakov	29.6.-4.7.2014	7 - 10 let	104 €
	Počitnice v Kranjski Gori	24.8.-29.8.2014	11 - 15 let	104 €
Soča	Poletne radosti ob Soči s Slovenci po svetu	27.7.-9.8.2014	9 - 14 let	180 €
	Košarkarski kamp	24.6.-30.6.2014	10 - 18 let	180 €
Planinka	Prave počitnice na Pohorju	6.7.-11.7.2014	9 - 13 let	104 €
		24.8. - 29.8.2014		104 €
Radenci	S kajaki in kanuji po Kolpi - integracijski tabor	29.6.-4.7.2014	11 - 14 let	104 €
	S kajaki in kanuji po Kolpi	20.7.-25.7.2014	11 - 15 let	104 €
		27.7.-1.8.2014		104 €
Štrk	Športne počitnice na vodi - tečaj jadranja z jadrnicami Optimist	29.6.-4.7.2014	11 - 15 let	139 €
	Športne počitnice na vodi - tečaj jadranja z jadrnicami Optimist	6.7.-11.7.2014	11 - 15 let	139 €
	Sprehod skozi srednji vek	24.8. - 29.8.2014	11 - 15 let	104 €
	Gledališke delavnice	24.8. - 29.8.2014	11 - 15 let	139 €
Trilobit	Počitnice brez meja	29.6.-4.7.2014	11 - 15 let	104 €
	Modelarski tabor – v sodelovanju z izvajalci Miniatures d.o.o.	6.7.-11.7.2014	9 - 14 let	149 €
	Modelarski tabor – v sodelovanju z izvajalci Miniatures d.o.o.	17.8.-22.8.2014	9 - 14 let	149 €
Vojsko	Klekljarske počitnice	29.6.-4.7.2014	9 - 14 let	139 €
	Super počitnice	29.6.-4.7.2014	9 - 14 let	104 €
	Super počitnice	24.8.-29.8.2014	9 - 13 let	104 €
Fara	Kolpa vabi in vožnja z raftom	13.7.-18.7.2014	7 - 11 let	104 €
Čebelica	Raziskovalni tabor VOT 2014 »Sonaravno igrišče II«	12.7.-19.7.2014	13 - 18 let	119 €
	Na počitnicah s kitajščino	6.7.-11.7.2014	9 - 15 let	139 €
	Eko angleške počitnice	6.7.-11.7.2014	9 - 12 let	139 €
	Eko angleške počitnice	17.8.-22.8.2014	8 - 12 let	139 €
		24.8.-29.8.2014		139 €
Medved	Najlepše počitnice	25.6.-28.6.2014	6 - 9 let	69 €
		6.7.-11.7.2014	7 - 10 let	104 €
	Počitniški teden z astronomijo	24.8.-29.8.2014	9 - 12 let	119 €
Peca	Z gorskimi kolesi raziskujemo naravo	25.6.-29.6.2014	11 - 15 let	89 €
	Počitnice v družbi angleščine	25.6.-29.6.2014	11 - 15 let	119 €
	Teden disk golfa	29.6.-4.7.2014	11 - 15 let	104 €
Ajda	S kanuji po Dravi s tečajem angleščine	6.7.-11.7.2014	10 - 15 let	139 €
	Indijanske vragolije	10.8.-15.8.2014	10 - 15 let	104 €
Bohinj	Jezikovni teden (ang. in nem.)	29.6.-4.7.2014	12 - 15 let ang.	139 €
			12 - 17 let nem.	139 €
Burja	Poletje ob morju v Burji	29.6.-4.7.2014	9 - 12 let	104 €
		6.7.-11.7.2014	11 - 15 let	104 €
		13.7.-18.7.2014	9 - 12 let	104 €
Breženka	Morske in obmorske dogodivščine	17.8.-22.8.2014	12 - 15 let	139 €
Škorpijon	Teden s konji - jahanje	29.6.-4.7.2014	9 - 12 let	139 €
		6.7.-11.7.2014	12 - 15 let	139 €
		13.7.-18.7.2014	9 - 12 let	139 €
		10.8.-16.8.2014	12 - 15 let	139 €
		17.8.-22.8.2014	9 - 12 let	139 €
		24.8.-29.8.2014	12 - 15 let	139 €

JAVNI RAZPIS

programov Šole v naravi in drugih programov v okviru prostorskih zmogljivosti CŠOD za šolsko leto 2014/2015

Pripravljamo pestro ponudbo projektnih tednov, kjer se osnovna tema medpredmetno povezuje z naravoslovnimi, družboslovnimi in športnimi aktivnostmi.

Besedilo razpisa je objavljeno na www.csod.si.

Prijava na razpis preko spletne prijavnice do 18. aprila 2014.

Informacije: **rezervacije@csod.si; 01 2348 627, 01 2348 621**

Program	
I.	**PROGRAMI ZA VRTCE**
II.	**PROGRAMI ZA OSNOVNE ŠOLE**
1.	Šola v naravi s poudarkom na naravoslovju
2.	Šola v naravi s poudarkom na družboslovju
3.	Šola v naravi s poudarkom na športu in veščinah preživetja v naravi
	3.1 Alpsko smučanje – tečaj
	3.2 Smučarski teki - tečaj
	3.3 Plavanje
	3.4. Jahanje
4.	Programi med vikendi
5.	Šola v naravi za šole s prilagojenim programom
III.	**PROJEKTNI IN TEMATSKI TEDNI**
IV.	**PROGRAMI ZA SREDNJE ŠOLE**
1.	Terensko delo / Šola v naravi / Projektni tedni
2.	Obvezne izbirne vsebine
3.	Spoznavni vikendi, priprave na maturo, drugi programi med vikendi, vikendi za nadarjene
V.	**PROGRAMI MEDNARODNE IZMENJAVE**
VI.	**DNEVI DEJAVNOSTI (naravoslovni, kulturni, tehniški, športni dnevi) za OŠ in SŠ**